Ruimte voor talent

Koersplan Onderwijshuisvesting Gemeente Nunspeet

Eindrapport | 11 april 2023

HEMM

Voorwoord

Voor u ligt het Koersplan Onderwijshuisvesting voor de gemeente Nunspeet. Een koersplan waar we als schoolbesturen en gemeente trots op kunnen zijn.

We vinden het belangrijk dat iedereen in Nunspeet mee kan doen, zich kan ontwikkelen en ondersteuning krijgt als dat nodig is. Zo hebben we het verwoord in onze visie Sociaal Domein. Ieder kind en iedere jongere moet toegang hebben tot onderwijs dat aansluit bij zijn of haar ontwikkeling. Die uitdaging gaan we gezamenlijk aan.

Bij passend onderwijs horen passende schoolgebouwen. Schoolgebouwen die bijdragen aan de ontwikkeling van onze kinderen. Schoolgebouwen waarin ruimte is voor de begeleiding en ondersteuning die nodig is. Waar ruimte is om samen te komen en elkaar te ontmoeten. Met schoolpleinen waar ruimte is om te spelen en te leren. En ook een werkomgeving die motiverend is voor alle medewerkers in onze scholen.

In dit koersplan kijken we als gemeente en schoolbesturen vooruit. We hebben afspraken gemaakt over de fasering van de huisvestingsprojecten en over cofinanciering.
Samen pakken we de handschoen op om te waarborgen dat ook in de toekomst ieder kind in onze gemeente tot ontwikkeling kan komen in een passende onderwijsomgeving.

Onze dank gaat uit naar de betrokken schoolbestuurders voor hun coöperatieve opstelling en het zich committeren aan de bestuurlijke opdrachten die zijn meegegeven in dit Koersplan. Onze dank gaat ook uit naar Martijn en Ellen-Jane van bureau HEMM. Zij hebben het proces om te komen tot dit Koersplan zorgvuldig in goede banen geleid.

Rest mij nog op te merken dat dit Koersplan een dynamisch document is. We kunnen niet in de toekomst kijken. Het Koersplan bevat plannen voor de periode 2023 tot 2039. Als er ontwikkelingen komen die vragen om een bijstelling, dan is mijn verwachting dat we die uitdaging samen aangaan, met als gezamenlijke verantwoordelijkheid de ontwikkeling van onze kinderen.

Jennifer Elskamp
Wethouder Sociaal Domein en Onderwijs
Gemeente Nunspeet

Inhoud

1. Ambitie 4
2. Verantwoording 7
3. Uitgangssituatie 12
4. Karakterisering 20
5. Uitdagingen 23
6. Speerpunten 26
7. Perspectieven 57
8. Routeplan 78
9. Financieel 81

1
Ambitie

‘Ruimte voor Nunspeets talent’

Kansrijke leeromgeving

We vinden het belangrijk dat iedereen in Nunspeet mee kan doen. Dat begint bij het bieden van dezelfde kansen aan alle kinderen en jongeren om zich te ontwikkelen en te ontplooien op een manier die bij hen past. De gemeente Nunspeet en de schoolbesturen zien het als een gezamenlijke opgave dat alle kinderen in de gemeente in een veilige en kansrijke omgeving kunnen opgroeien. Ieder kind in de gemeente heeft toegang tot goed onderwijs, waarbij recht wordt gedaan aan de talenten en behoefte van leerlingen.

Aantrekkelijk leer- en werkklimaat

Leerlingen, leerkrachten en onderwijsondersteuners functioneren in een aantrekkelijk leer- en werkklimaat. Gestreefd wordt naar gebouwen die functioneel, veilig, gezond en duurzaam zijn. Voor specifieke doelgroepen (zoals hoogbegaafden) wordt in samenspraak met alle besturen bekeken op welke wijze ‘plusklassen’ georganiseerd worden.
We werken vanuit onze gezamenlijke belofte aan het Nunspeetse kind, waarin we aan alle kinderen in Nunspeet beloven dat hun belang voorop staat in de keuzes die we maken. Dat betekent dat we kinderen een stem geven en een betrouwbare samenwerkingspartner zijn voor kinderen en hun ouders.

Inclusief onderwijs

Waar mogelijk en verantwoord gaan Nunspeetse kinderen naar het regulier onderwijs. Tegelijkertijd is er het besef dat het beste onderwijs voor sommige kinderen niet altijd per se het meest dichtbij is. We blijven inzetten op verbetering van de samenwerking tussen kinderopvang, scholen, jeugdhulp en gemeente. Het ene kind ontwikkelt zich binnen het reguliere schoolprogramma, terwijl de ander extra hulp en ondersteuning nodig heeft binnen het speciaal onderwijs. We willen inclusief en passend onderwijs voor alle kinderen en jongeren, zo thuisnabij mogelijk. Dit stelt eisen aan de huisvesting van scholen, zoals bijvoorbeeld aan aanwezigheid van voldoende ruimten voor individuele begeleiding en onderwijsondersteuners.

‘Ruimte voor Nunspeets talent’

Eigenheid en diversiteit

- Binnen de gemeente wordt een breed palet onderwijs aangeboden, variërend van basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs tot speciaal voortgezet onderwijs.
- Gemeente en schoolbesturen hechten waarde aan de eigenheid van scholen op het gebied van signatuur en onderwijsconcept, zolang de samenleving hierom vraagt en de kwaliteit en betaalbaarheid van het onderwijs niet in het geding komen. De diversiteit van het onderwijsaanbod biedt ouders en leerlingen de vrijheid om te kiezen tussen denominaties en onderwijsconcepten.
- De gemeente acht het van belang dat het openbaar onderwijs en het speciaal (voortgezet) onderwijs in de gemeente vertegenwoordigd blijven.

Vorming kindcentra

Het streven is gericht op de vorming van kindcentra, waarbij het doel is om één pedagogische en educatieve omgeving te realiseren voor 0 tot 13 jarigen. Daarbij hoort een naadloze aansluiting tussen kinderopvang, scholen en mogelijk jeugdhulpverlening. De vorming van kindcentra komt primair voor de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen en de instellingen zelf. De gemeente ziet wel een rol voor zichzelf bij het faciliteren van ruimten voor de kinderopvang, binnen de kaders van de Wet Markt en Overheid.

2
Verantwoording

Scheiding van taken

Gemeente en schoolbesturen hebben beide hun specifieke formele taken qua onderwijshuisvesting:

- De *gemeente* is verantwoordelijk voor de aanwezigheid van voldoende onderwijscapaciteit. De gemeente bekostigt nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen. Met een nieuwe wetsvoorstel wordt renovatie van schoolgebouwen daar in de nabije toekomst aan toegevoegd.

- De *schoolbesturen* zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs, het oprichten, opheffen en fuseren van scholen en het onderhouden, aanpassen, beheren en exploiteren van schoolgebouwen.

Bouwheerschap

Volgens Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) en de Wet op de expertisecentra (WEC) heeft het schoolbestuur in beginsel de regie bij het realiseren dan wel renoveren van schoolgebouwen. De gemeente Nunspeet wil vasthouden aan de wettelijke lijn dat het bouwheerschap bij de schoolbesturen ligt.

Juridische verantwoording

Koersplan onderwijshuisvesting
Alle *lokale* afspraken, ambities en voorgenomen maatregelen rondom onderwijshuisvesting worden opgenomen in dit Koersplan Onderwijs. Het plan vormt een gedeelde ambitie van schoolbesturen en de gemeente Nunspeet om tot uitvoering van maatregelen in de onderwijshuisvesting te komen op korte, middellange en lange termijn.

Gentle agreement
Het Koersplan heeft weliswaar geen formele afdwingbare juridische rechtskracht, maar is ook niet geheel vrijblijvend. Gemeente en schoolbesturen hebben hiermee beide een ‘inspanningsverplichting’ om tot realisering van dit plan te komen.

Convenant vorig plan

Het vorige Koersplan (het zogeheten Strategisch Huisvestingsplan) is destijds bekrachtigd via een convenant tussen schoolbesturen en gemeente. Doel van dit convenant was om alle betrokken partijen te binden aan de plannen in het huisvestingsplan. Omdat nu sprake is van een volledig nieuw Koersplan (en geen herijking) zal bij vaststelling van het nieuwe Koersplan onderwijshuisvesting het oude convenant komen te vervallen. Het nieuwe Koersplan is leidend voor de maatregelen en fasering van huisvestingsmaatregelen. Het is daarmee niet de bedoeling om buiten dit Koersplan om tot indiening van huisvestingsaanvragen over te gaan, tenzij het hier gaat om aanvragen die niet in dit Koersplan benoemd staan (zoals uitbreidingsaanvragen of constructiefouten).

Besluitvorming

Besluitvorming per project

Voor ieder afzonderlijk project uit dit Koersplan vindt los van dit plan nog afzonderlijke bestuurlijke besluitvorming plaats door College en gemeenteraad, op grond van een uit te voeren haalbaarheidsstudie per project.

Inspanningsverplichting

Met het vaststellen van het Koersplan nemen de gemeente en schoolbesturen een financiële inspanningsverplichting op zich om de in het plan opgenomen projecten tot uitvoering te brengen.

Looptijd koersplan

Dit Koersplan heeft een looptijd tot 2038. Redenen voor het hanteren van deze tijdsspanne zijn:

- Hiermee wordt voldaan aan de aankomende wettelijke verplichting om een meerjarenplan voor minimaal 16 jaar op te stellen.
- Het stelt gemeenten en schoolbesturen in staat tijdig middelen te reserveren voor het vastgoed.
- Het geeft betrokken partijen de mogelijkheid tijdig te kunnen anticiperen op maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen.
- Het vormt voor schoolbesturen een strategische onderlegger voor sturing op exploitatie, onderwijskundige vernieuwingen, onderhoud en aanpassingen in het gebouw.
- Het biedt de mogelijkheid te anticiperen op de klimaatdoelstellingen uit het Akkoord van Parijs.

Dynamisch document

Het is lastig om exact te voorspellen welke ontwikkelingen zich de komende 16 jaar zullen voordoen. Gemeente en schoolbesturen blijven daarom structureel met elkaar in gesprek over de aansluiting van dit plan op de praktijk:

- *Eenmaal per vier jaar* worden de visie en beleidsuitgangspunten van dit plan herijkt.
- *Jaarlijks* worden uitvoerende onderdelen uit dit plan geactualiseerd, zoals indexering en eventuele effecten vanuit leerlingenontwikkelingen.
- *Minimaal eenmaal per jaar* organiseert de gemeente een Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) tussen alle schoolbesturen en de gemeente. Hierbij worden informatie over de voortgang van projecten en actuele ontwikkelingen binnen onderwijshuisvesting gedeeld. Tevens wordt bekeken wat de voortgang in de verschillende projecten is en of dit aanleiding geeft om tot aanpassingen in de fasering van de projecten te komen.

Verordening als vangnet

- In plaats van het jaarlijks indienen aanvragen voor onderwijsvesting, gelden de afspraken zoals die in dit Koersplan zijn gemaakt.
- In de 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs' van de gemeente Nunspeet staan de *formele regels* opgenomen die gelden voor de toetsing van aanvragen en processen rondom voorzieningen in de onderwijshuisvesting. De gemeente blijft deze verordening als 'formeel vangnet' hanteren voor alle vraagstukken die niet via dit Koersplan worden opgelost. Denk hierbij aan herstel van constructiefouten, uitbreidingsaanvragen, spoedaanvragen en het verzoek om huisvesting van een nieuw te vestigen school.
- Eventuele afwijkingen op dit plan worden altijd in samenspraak tussen de gemeente en alle schoolbesturen besproken tijdens een OOGO.

3
Uitgangssituatie

Leerlingprognoses speciaal onderwijs

(Pronexus 2022, oktobertellingen)

Toelichting

De prognoses hiernaast zijn door Pronexus opgesteld volgens de systematiek zoals die is opgenomen in de gemeentelijke Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs. Deze prognoses worden geactualiseerd wanneer hier aanleiding toe is.

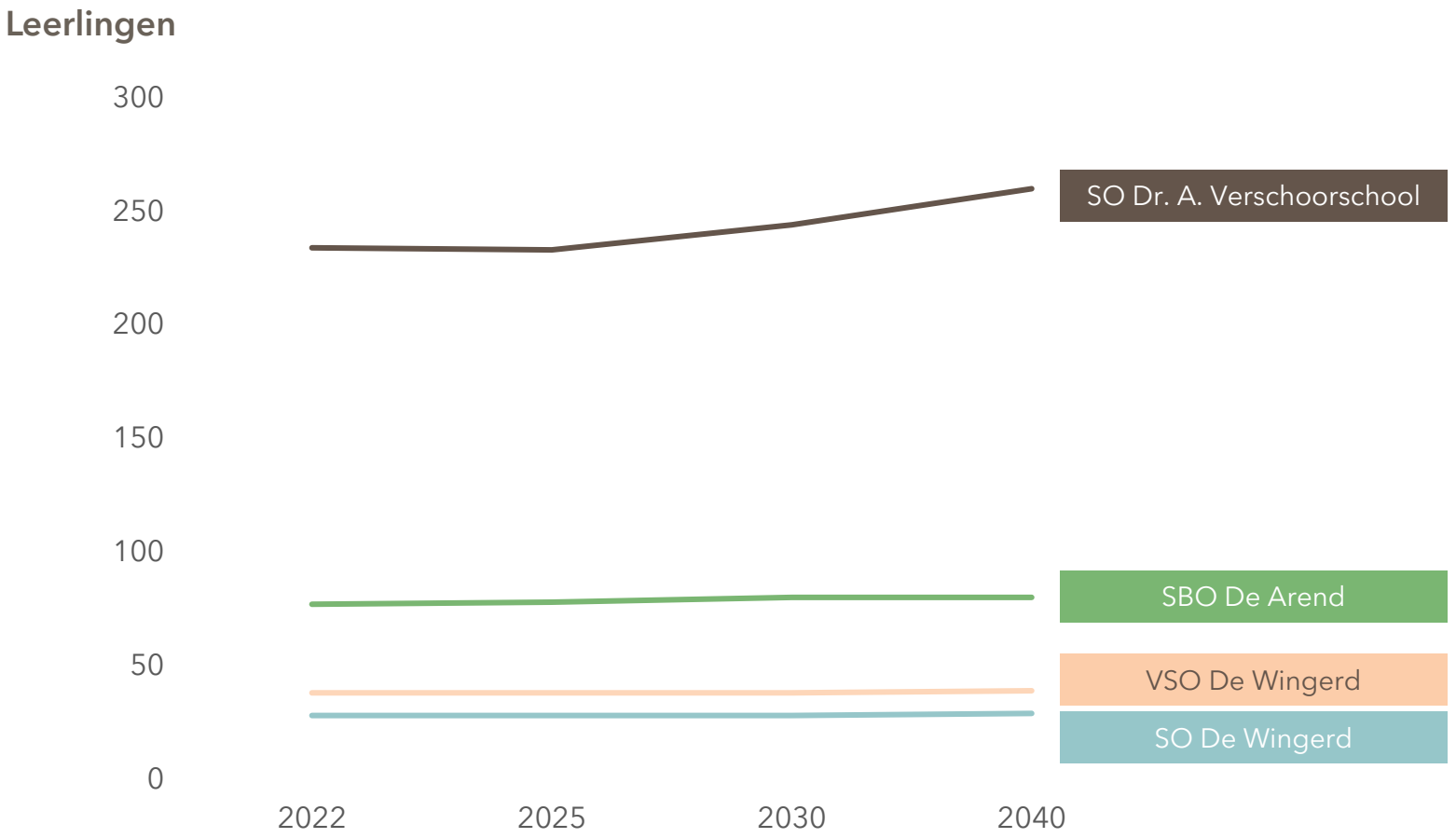

Leerlingprognoses voortgezet onderwijs

(Pronexus 2022, oktobertellingen)

Toelichting

De prognoses voor het Nuborgh College zijn door Pronexus opgesteld volgens de systematiek zoals die is opgenomen in de gemeentelijke Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs. Deze prognoses worden geactualiseerd wanneer hier aanleiding toe is.

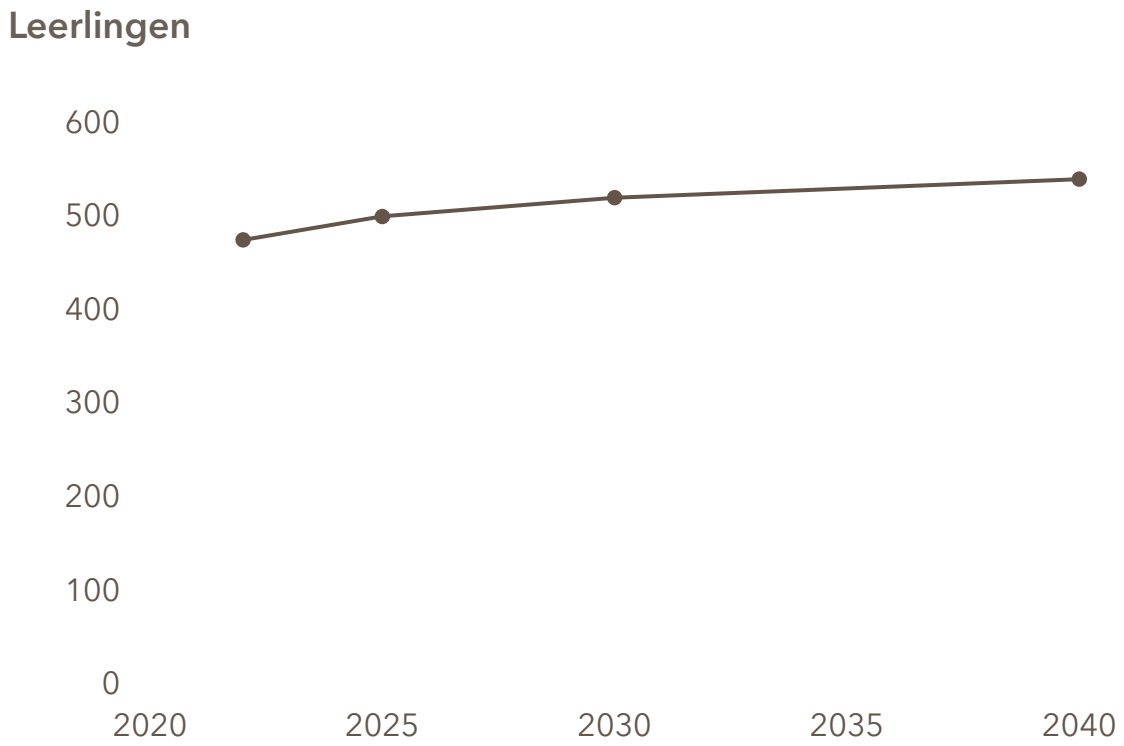

Leerlingprognoses basisonderwijs

(Pronexus 2022, oktobertellingen)

Toelichting

Deze prognoses voor het basisonderwijs zijn door Pronexus opgesteld volgens de systematiek zoals die is opgenomen in de gemeentelijke Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs. Deze prognoses worden geactualiseerd wanneer hier aanleiding toe is.

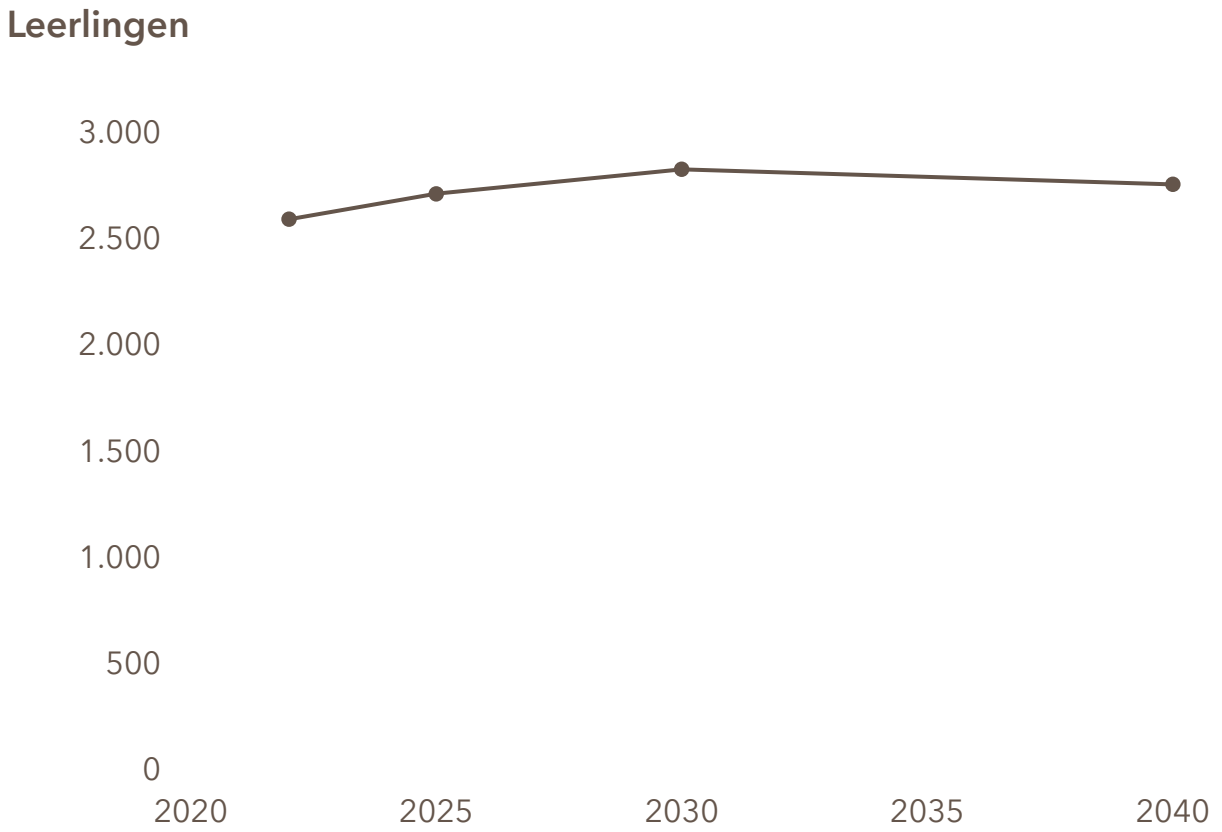

Leerlingprognoses basisonderwijs

(Pronexus 2022, gebaseerd oktobertellingen)

Toelichting

Deze prognoses zijn door Pronexus opgesteld volgens de systematiek zoals die is opgenomen in de gemeentelijke Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs. Deze prognoses worden geactualiseerd wanneer hier aanleiding toe is.

Omdat basisschool Aventurijn in schooljaar 2021-2022 is gestart in Nunspeet, zijn voor deze school volgens de regels voor het opstellen van prognoses nog geen gegevens beschikbaar. De school verwacht zelf via aanwas van onderaf (instroom van 4-jarigen) elk jaar te groeien.

	1-10-2021	**1-10-2024**	**1-10-2029**	**1-10-2039**
Eben Haëzer	209	222	231	214
Sint Franciscus	194	199	207	204
Prinses Beatrix	109	117	118	115
Boaz Jachin	211	225	234	217
Ds. A. van Stuijvenbergschool	216	224	234	230
De Ontdekkking	65	68	72	71
Ds. C. de Ridderschool	264	267	277	273
Da Costa Elspeet	121	129	134	123
Da Costa Nunspeet	136	150	160	157
Immanuëlschool	262	260	269	266
Petraschool	264	267	277	274
De Morgenster	180	209	228	224
De Bron	358	373	391	386
Aventurijn	17	17	17	17
Totaal	**2.606**	**2.727**	**2.849**	**2.771**

Overzicht gebouwen (boekwaarden per 31 december 2022)

School	Bouwjaar	Leeftijd	Boekwaarde	Omvang	Toelichting
Ds. A. Van Stuijvenbergschool	1950	73	€ 532.724	1.470 m²	
Immanuëlschool	1950	73	€ 252.180	1.115 m²	
Eben Haëzer	1950	73	€ 397.382	1.370 m²	
De Bron dependance	1955	68	€ 194.832	940	
Dr. A. Verschoorschool	1956	67	€ 578.012	1.428	
St. Franciscus	1964	59	€ 347.298	1.477	
Da Costa hoofdlocatie	1965	58	€ 156.232	1.309	
Petraschool	1968	55	€ 122.289	1.653	Inclusief 267 m² in nevengebouw en exclusief 57 m² noodlokaal
De Morgenster hoofdlocatie	1975	48	€ 201.290	1.029	
Junior College (vml gebouw SBO De Arend)	1978	45	€ 466.086	1.268	
Aventurijn	1979	44	€ 97.162	999	
Ds. C. de Ridderschool	1981	42	€ 497.409	1.458	Exclusief 128 m² in nevengebouw
De Ontdekking	1981	42	€ 84.847	856	Exclusief 186 m² noodgebouw
De Morgenster dependance	1985	38	€ 139.378	865	
De Wingerd SO	1986	37	€ 702.892	816	
De Wingerd VSO	1988	35	Zie hierboven	1.072	
De Bron hoofdlocatie	1988	35	€ 309.387	1.042	
Prinses Beatrix	1989	34	€ 435.844	1.005	
Nuborgh College	2011	11	€ 5.382.000		
Boaz Jachin (gerenoveerd)	2020	3	€ 2.006.238	1.526	
Da Costa dependance	2020	3	€ 3.227.087		

Normatief ruimtesaldo basisonderwijs

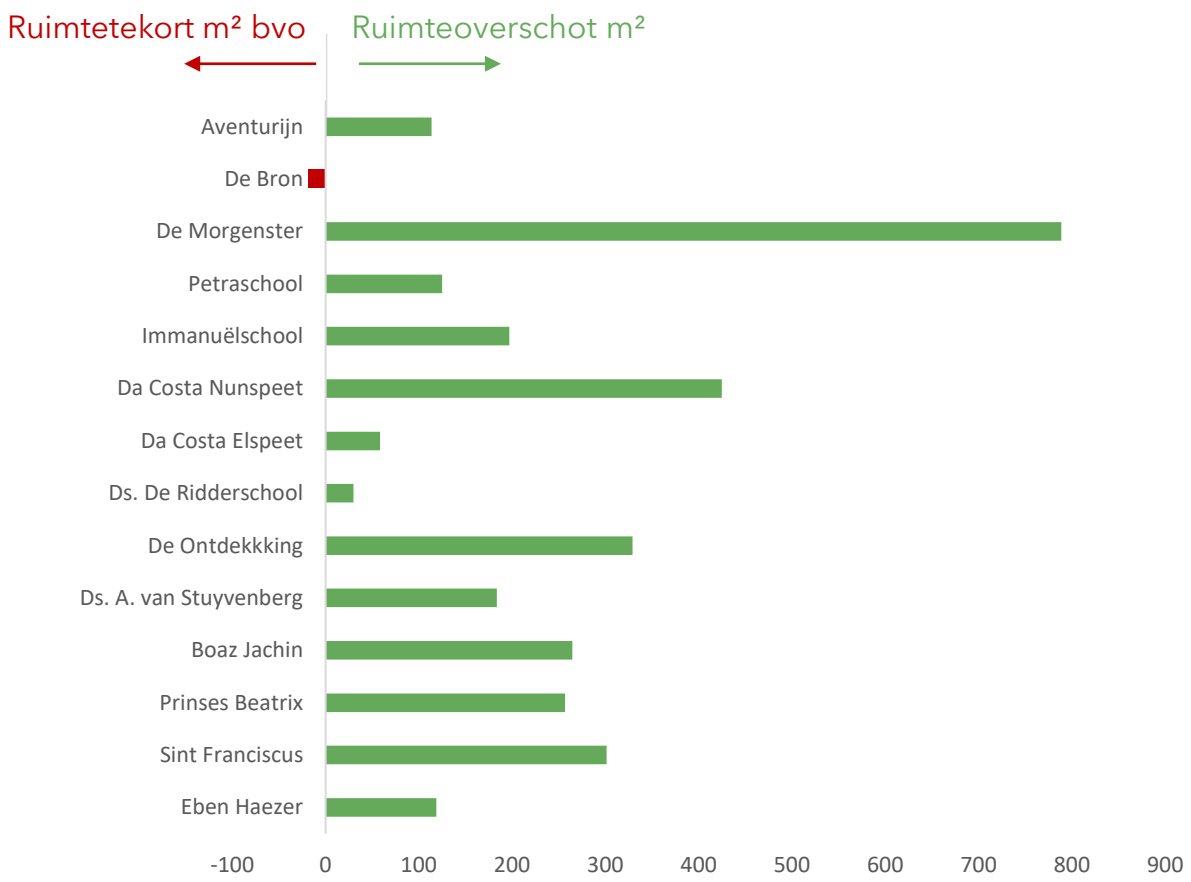

Toelichting

Hiernaast is de normatieve ruimtebehoefte van scholen vergeleken met de beschikbare capaciteit. Dit leidt tot een ruimteoverschot of ruimtetekort. Momenteel zijn alle scholen normatief passend gehuisvest, op een klein tekort bij De Bron na. Via medegebruik van leegstand is er gemeentebreed echter voldoende capaciteit beschikbaar. Overige opmerkingen:

Ds. C. de Ridderschool

Capaciteit exclusief 128 m² in nevengebouw

Petraschool

Capaciteit inclusief 267 m² nevengebouw en exclusief 57 m² noodlokaal

De Ontdekking

Capaciteit exclusief 186 m² noodbouw

Immanuëlschool en Aventurijn

De Immanuëlschool gebruikt ruim 600 m² op de voormalige locatie De Schakel, waar ook Aventurijn zit. Deze meters van de dislocatie zijn verdisconteerd in de capaciteit van de Immanuëlschool. De rest van het gebouw (399 m²) is in het overzicht toegerekend aan Aventurijn. Afgesproken is dat de Aventurijn de komende jaren gaat 'ingroeien' in het gebouw met een lokaal per jaar, uiteraard afhankelijk van de feitelijke groei van de school.

Leeftijdsopbouw portefeuille

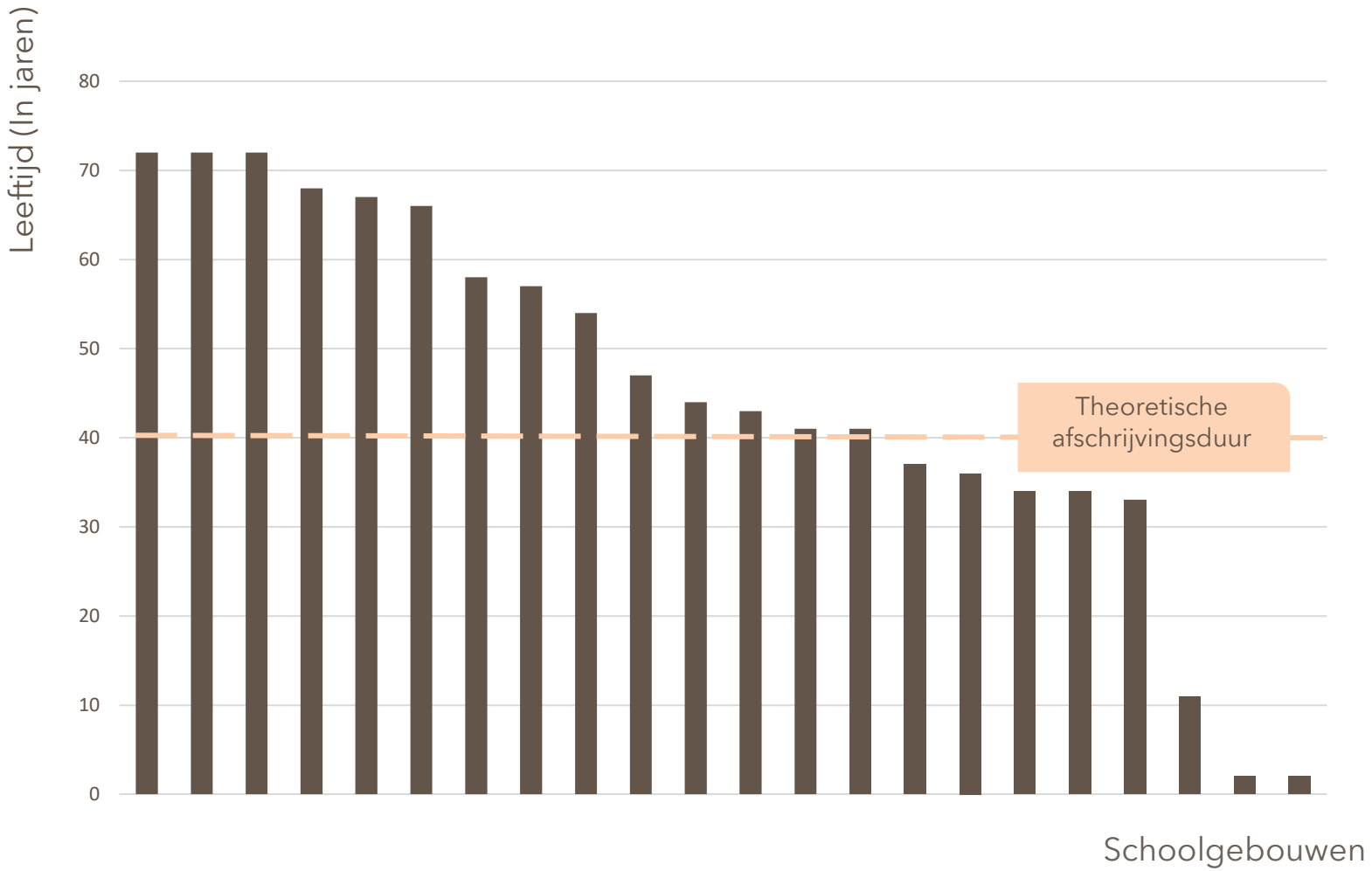

Toelichting

- Het komende decennium is ruim 90% van de onderwijspanden ouder dan veertig jaar. Voor vastgoed wordt uitgegaan van een afschrijvingstermijn van veertig jaar. In de regel lopen de veroudering van een pand en de veranderende eisen dan zover uiteen, dat onderhoud niet meer volstaat. Om verdere verschraling van de kwaliteit van accommodaties te voorkomen, is in dat geval een levensduurverlenging van het gebouw gewenst via bijvoorbeeld verduurzaming, nieuwbouw, vernieuwbouw of renovatie.
- In veruit de meeste gevallen komt levensduurverlenging voort uit een lokale onderwijsambitie en niet uit de wettelijke zorgplicht (zie hoofdstuk 6).
- De theoretische afschrijving van een gebouw biedt geen automatisch ‘recht’ op levensduurverlenging. Per geval wordt afgewogen of ingrepen noodzakelijk, verantwoord en haalbaar zijn.

4
Karakterisering

Kwetsbaarheid onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet

A. Verouderde portefeuille

Afgelopen decennia is veel energie gestoken in het conserveren van bestaande panden, zonder dat dit bestand is vernieuwd. De ‘theoretische afschrijvingsduur’ van 40 jaar is inmiddels bij driekwart van de schoolgebouwen overschreden. De leeftijdsopbouw van de portefeuille is hiermee behoorlijk verouderd, terwijl de eisen en wensen voor deze gebouwen ook nog eens flink zijn veranderd op het gebied van techniek, functionaliteit, binnenklimaat en verduurzaming. Zonder ingrijpen dreigt een verdere verschraling van het kwaliteitsniveau van de gebouwen.

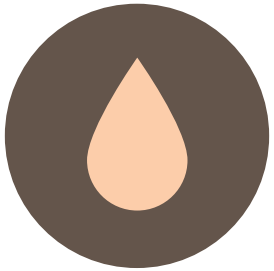

B. Gebrek aan transparantie

Gemeente en schoolbesturen hebben op onderdelen behoefte aan meer transparantie rondom onderwijshuisvesting. Denk hierbij aan:

- Inhoudelijke visievorming rondom kindcentra, inclusief onderwijs en plusklassen.
- Een doorkijk op lange termijn inclusief financiële consequenties voor gemeente en schoolbesturen.
- Open communicatie rondom bijvoorbeeld de toewijzing van scholen in nieuwbouwwijken en verschuivingen in de fasering van projecten.
- Helderheid in spelregels rondom de verduurzaming van schoolgebouwen.

C. Trage implementatie

De uitvoering van projecten rondom onderwijshuisvesting verloopt de afgelopen jaren ronduit traag. Zonder uitputtend te zijn, zijn hiervoor meerdere redenen aanwezig, zoals:

- Het ontbreken van heldere spelregels rondom bijvoorbeeld het verduurzamen van schoolgebouwen.
- Wisselende strategische visies van schoolbesturen, waardoor gezamenlijke huisvesting van scholen in bijvoorbeeld Elspeet en Nunspeet-Oost niet van de grond is gekomen.

Kracht onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet

A. Stabiele leerlingverdeling

De verdeling van de leerlingen over de scholen in de gemeente Nunspeet laat in algemene zin al jarenlang een behoorlijk stabiel beeld zien. Vanuit het perspectief van huisvesting is dat prettig, omdat hiermee een stevige basis aanwezig is voor het plannen van een passende capaciteit en uitbreidingen en tijdelijke huisvesting geminimaliseerd kunnen worden.

B. Gezonde volumes

Nunspeet kent van oudsher veel schoolgebouwen, op veel grondposities en met hoge exploitatiekosten, Vanuit het vorige Koersplan zijn al de eerste voorzichtige stappen ingezet om tot een verantwoorde volumevergroting van het aantal schoolgebouwen te komen, waardoor het aantal panden naar de toekomst toe wordt verminderd. Vanuit meerdere perspectieven is dit toe te juichen, waaronder vanuit het perspectief van investering, exploitatie, beperken van het aantal grondposities, volumes voor de kinderopvang en een flexibele opvang van groei en krimp van leerlingenaantallen.

C. Fraaie vernieuwingen

Op de plekke waar recent vernieuwing in de onderwijshuisvesting heeft plaatsgevonden (renovatie Boaz-Jachin en nieuwbouw van Da Costa Elspeet) is dit op een fraaie wijze en naar tevredenheid van schoolbesturen ingevuld.

5
Uitdagingen

Uitdagingen onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet

In het vorige hoofdstuk zijn de kwetsbaarheden en kracht van onderwijshuisvesting in de gemeente Nunspeet benoemd. Om naar de toekomst toe de kwetsbaarheden te beperken en de kracht verder uit te bouwen, voorzien we een drietal uitdagingen voor de onderwijshuisvesting in de gemeente Nunspeet om de ambitie uit het eerste hoofdstuk (‘Ruimte voor Nunspeets talent’) te kunnen bereiken:

A. Planmatige aanpak stuwmeer
B. Transparante beleidsvoering
C. Samen de schouders eronder

Uitdagingen onderwijshuisvesting gemeente Nunspeet

A. Planmatige aanpak stuwmeer

Een planmatige aanpak van de vernieuwing van schoolgebouwen is de enige wijze waarop het ‘stuwmeer’ aan verouderde gebouwen kan worden aangepakt. Handelen is gewenst, omdat passiviteit leidt tot een verdere verschraling van het vastgoed en het doorschuiven van ‘de hete aardappel’ naar een volgende generatie.

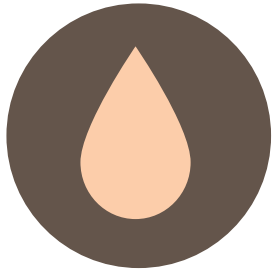

B. Transparante beleidsvoering

Beleid en keuzes rondom onderwijshuisvesting komen vanaf nu op een geheel transparante wijze tot stand. Vanuit een gezamenlijk opgesteld Koersplan worden eventuele wijzigingen op dit plan altijd in samenspraak tussen gemeente en schoolbesturen genomen via een gezamenlijk overleg (OOGO).

C. Samen de schouders eronder

De forse opgave voor onderwijshuisvesting enerzijds en de beperkte financiële middelen anderzijds bij zowel gemeente als schoolbesturen, leidt ertoe dat een eendrachtige samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen noodzakelijk is om onderwijshuisvesting te voorzien van een structurele kwaliteitsimpuls.

6
Speerpunten

Overzicht speerpunten

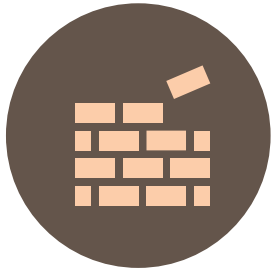

De uitdaging voor onderwijshuisvesting uit het vorige hoofdstuk wordt opgepakt door het formuleren van acht speerpunten voor onderwijshuisvesting. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- Typen maatregelen
- Verduurzamen
- Binnenklimaat
- Levensduurverlenging
- Omvang scholen
- Kindcentra
- Wederkerige inspanning
- Inclusie en passend onderwijs

Typen maatregelen

Overzicht mogelijke maatregelen

Toelichting maatregelen

Onderhouden

Het onderhouden van een schoolgebouw betreft sinds 2015 een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen zelf. Veelal wordt hierbij gewerkt met meerjarenonderhoudsplannen.

Verduurzamen

Hierbij kan worden gedacht aan manieren waarop kan worden gewerkt aan het reduceren van energiegebruik en het opwekken van energie, zoals isoleren, WKO, LED en zonnepanelen. Vaak gebeurt verduurzaming in combinatie met een verbetering van het binnenklimaat. De verantwoordelijkheidsverdeling rondom verduurzaming van schoolgebouwen is diffuus. De gemeente Nunspeet is op grond van dit Koersplan bereid om hier zelf ook in bij te dragen. Later dit hoofdstuk wordt dit nader toegelicht.

Binnenklimaat

Het gaat hierbij bijvoorbeeld om maatregelen ter verbetering van de temperatuur, het binnenklimaat en de akoestiek binnen een gebouw. Binnen het onderwijs spreken we dan ook wel van ‘frisse scholen’. Vaak gebeurt een aanpak van het binnenklimaat in combinatie met verduurzaming, zodat de stijgende energielasten van installaties gecompenseerd kan worden. De verantwoordelijkheidsverdeling rondom het verbeteren van het binnenklimaat van een schoolgebouw is diffuus. De gemeente Nunspeet is op grond van dit Koersplan bereid om hier zelf ook in bij te dragen. Later dit hoofdstuk wordt dit nader toegelicht.

Toelichting typen ingrepen

Renoveren

Het renoveren van een schoolgebouw is een levensduurverlengende operatie voor meestal 25 jaren. In geval van een renovatie blijft de hoofdstructuur van een gebouw in tact en wordt de focus gelegd op het verbeteren van de kwaliteit op een gericht aantal elementen, zoals functionaliteit, uitstraling, binnenklimaat en verduurzaming. Het gebouw voldoet na renovatie in ieder geval aan de bepalingen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (BENG, Frisse Scholen Klasse C voor temperatuur, licht en geluid, Frisse Scholen Klasse B voor energie en luchtkwaliteit).

Nieuwbouw

Nieuwbouw betreft het volledig nieuw realiseren van een voorziening. Nieuwbouw wordt afgeschreven in een periode van 40 jaar. Het gebouw voldoet na nieuwbouw in ieder geval aan de bepalingen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (BENG, Frisse Scholen Klasse B).

Vernieuwbouw

Bij vernieuwbouw wordt een bestaand gebouw op nieuwbouw-niveau gebracht. Het betreft een combinatie van gedeeltelijke sloop, uitbreiding en renovatie van een gebouw. Vernieuwbouw kan aan de orde zijn bij een gebouw die op de goede plek ligt, op onderdelen intrinsieke kwaliteit heeft maar bijvoorbeeld een ongunstige gebouwstructuur, zoals bijvoorbeeld een het ontbreken van een ‘centraal hart’ in de school, meerdere installaties in diverse ‘aangeplakte’ gebouwdelen en/of een eenzijdige gangenstructuur. Vernieuwbouw wordt net als nieuwbouw afgeschreven in 40 jaar. Qua eisen gelden dezelfde eisen als bij nieuwbouw.

Afweging type maatregel of ingreep

Afweging type maatregel

Via het opstellen van een projectplan wordt per schoolgebouw een afweging gemaakt tussen verduurzamen en aanpak binnenklimaat, renovatie en (ver)nieuwbouw. Elementen die hierbij worden geanalyseerd zijn:

- Levensvatbaarheid voorziening
- Geschiktheid qua omvang
- Ligging
- Boekwaarde
- Uitbreidingen en eerdere renovaties
- Verduurzaming
- Gebouwkwaliteit en gebouwpotentieel
- Investeringskosten en jaarlasten
- Exploitatielasten
- Tijdelijke huisvesting
- Herontwikkelingspotentie
- Combinaties andere scholen
- Combinaties andere functies
- Beschikbaarheid financiële middelen
- Beschikbaarheid alternatieve locatie

Brede blik per opgave

Waar sprake is van een renovatie of nieuwbouw van schoolgebouwen, wordt altijd bekeken welke andere ontwikkelingen in de betreffende kern of wijk spelen waarop mogelijk geanticipeerd moet worden, zoals:

- Ontwikkelingen bij andere scholen
- Ruimtelijke ontwikkelingen
- Stedenbouwkundige ontwikkelingen
- Maatschappelijke ontwikkelingen
- Ontwikkelingen sport, welzijn, cultuur en jeugdzorg

Afstemming met lokale partners

Schoolbestuur en gemeente maken per project afspraken over welke lokale partners betrokken worden bij het project. Denk hierbij aan partijen als kinderopvanginstellingen en jeugdzorg.

Verduurzamen

Verduurzamingsstrategie

Duurzaamheidstaakstelling

Met het klimaatakkoord van Parijs als grondslag is het zaak om voor 2050 tot 95% afbouw van de uitstoot van CO_2 te komen ten opzichte van het niveau in 1990. Voor 2030 betreft dit 55%.

Verduurzamingsstrategie

Gemeente en schoolbesturen beogen op verschillende manieren tot verduurzaming van scholen te komen:

1. *Maatregelen schoolbesturen zelf*
   Diverse schoolbesturen hebben hun schoolgebouwen al verduurzaamd, bijvoorbeeld via isolatie en het aanbrengen van zonnepanelen en LED-verlichting.
2. *Verduurzamingsplan bestaande scholen*
   Voor gebouwen die op leeftijd zijn, maar nog wel tien tot vijftien jaar door geëxploiteerd worden, is de gemeente bereid om -vanuit cofinanciering met schoolbesturen en waar mogelijk het rijk- mee te werken aan een verduurzamingsslag. Voor deze schoolgebouwen is of wordt een concreet Verduurzamingsplan opgesteld door een extern deskundige. Hierin worden ook binnenklimaatmaatregelen meegenomen. Deze verduurzamingsplannen zijn richtinggevend, niet bindend. Op basis van deze plannen bepalen gemeente en schoolbestuur gezamenlijk welke maatregelen per schoolgebouw genomen worden. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de noodzaak en het effect van een maatregel en het toekomstperspectief van het schoolgebouw.

Verduurzamingsstrategie

3. *Renovatie en (ver)nieuwbouw*
   Momenten van renovatie en (ver)nieuwbouw zijn bij uitstek geschikt om de vastgoedportefeuille grondig te verduurzamen. Vanuit dit Koersplan hebben de gemeente en de schoolbesturen de *lokale ambitie* om (ver)nieuwbouw en renovatie -indien haalbaar- te realiseren op het niveau van ENG (Energie Neutrale Gebouwen), waarbij BENG (Bijna Energie Neutrale Gebouwen) momenteel wettelijk de norm zijn. Voor de haalbaarheid van de mate van verduurzaming wordt altijd een businesscase opgesteld, waarbij vanuit een TCO (Total Cost of Ownership) inzichtelijk wordt gemaakt welk verduurzamingsniveau haalbaar is, inclusief kosten voor onderhoud, schoonmaak en vervanging.

4. *Warmteplannen*
   Mogelijk kunnen scholen in de toekomst aanhaken op lokale initiatieven om tot verduurzaming te komen, zoals wijk- en dorpswarmteplannen.

Realistische benadering verduurzaming

Het belang van verduurzamen wordt breed onderschreven. Tegelijkertijd is het omwille van verschillende redenen van belang met een ‘nuchtere blik’ te blijven kijken naar verduurzaming. Hieronder is een aantal redenen beschreven om verduurzaming zowel ambitieus als realistisch te benaderen.

(A) Groeimodel

De tijd en kosten die zijn gemoeid met verduurzaming in relatie tot de financiële mogelijkheden bij gemeente en schoolbesturen, maken het onmogelijk de volledige portefeuille op korte termijn te transformeren in een volledig verduurzaamd bestand. We kiezen daarom voor een groeimodel waarbij gemeente en schoolbesturen gezamenlijk de schouders eronder zetten om de komende decennia een volledige verduurzaming van de portefeuille mogelijk te maken.

(B) Onzekerheid perspectief

Wanneer onzekerheid bestaat over de leerlingenontwikkeling van een school, kan bewust worden overwogen om op korte termijn voor een ‘suboptimale oplossing’ te kiezen, met de mogelijkheid om voor 2050 mogelijk alsnog de sprong naar energieneutraal gebouw te maken.

(C) Voortschrijdend inzicht

Innovaties rondom verduurzaming gaan razendsnel. Wat vandaag vernieuwend is, is morgen verouderd. Denk bijvoorbeeld aan de mogelijke introductie van waterstof die de energievoorziening volledig op z’n kop zou kunnen zetten en bestaande gebouwen in één klap energieneutraal zouden kunnen maken. Deze innovaties zijn een reden bewust te kiezen voor een spreiding in de verduurzaming van de portefeuille en niet alleen te koersen op de technologie van nu, maar juist ook ruimte in te bouwen voor toekomstige innovaties.

Realistische benadering verduurzaming

(D) Meer dan verduurzaming alleen

Er kunnen redenen zijn om bestaande –niet volledig energieneutrale- schoolgebouwen juist te handhaven, bijvoorbeeld vanwege de intrinsieke kwaliteit van gebouwen of een monumentale waarde.

(E) Total Cost of Ownership (TCO)

Om een goede afweging te maken bij het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen, is het zinvol om niet alleen naar investeringen en opbrengsten op de korte termijn te kijken, maar ook naar de gevolgen gedurende de totale verwachte levensduur van een schoolgebouw. Wat kost het onderhoud van installatie? Wanneer moeten installaties worden vervangen? Wat is het effect als de saldering van energieopbrengsten per 2023 door het rijk wordt afgebouwd? Wat als de materiële bekostiging voor schoolbesturen wijzigt?

(F) Afstemmen op levensduur

De afschrijvingstermijn van verduurzamings-maatregelen moet in verband staan met de inverdieneffecten van de betreffende investeringen. Zo maak je een schoolgebouw normaal gesproken niet volledig gasloos wanneer de planvorming erop gericht is om het gebouw over vijftien jaar compleet te vervangen. En bij onzekerheid over het voortbestaan van een voorziening is het verstandig het investeringspatroon hierop af te stemmen en eventuele desinvesteringen te voorkomen.

(G) Beperken van stenen

Het wordt soms wel eens vergeten in het geweld van alle verduurzamingsmaatregelen, maar de meest duurzame vierkante meter gebouw is nog altijd de niet-gebouwde vierkante meter. Kortom: kijk hoe de omvang van schoolgebouwen op verantwoorde wijze kan worden beperkt, bijvoorbeeld door passend en flexibel te bouwen en gedeeld gebruik van ruimten waar mogelijk te stimuleren.

Binnenklimaat

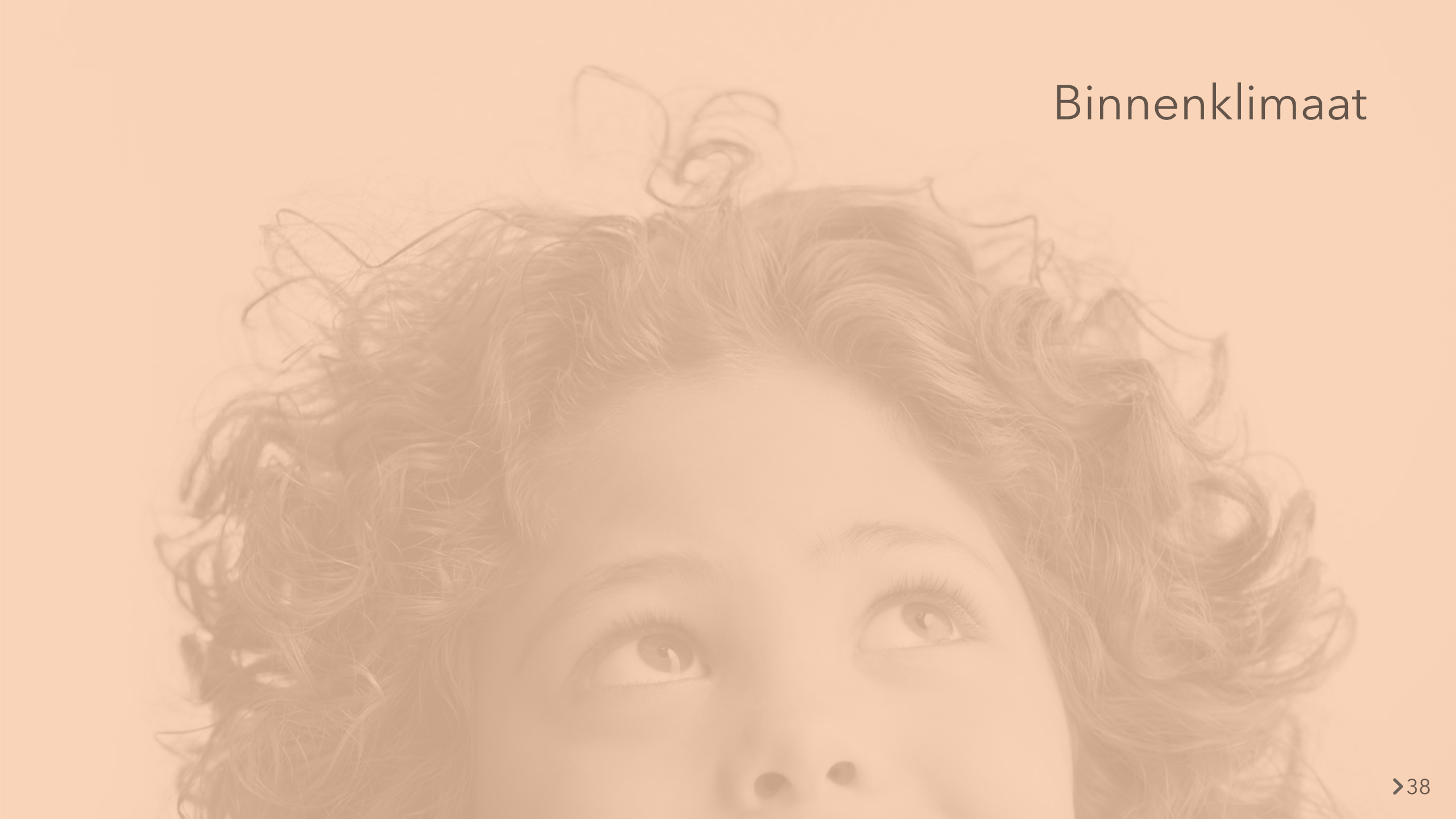

Binnenklimaataanpak

Versterkte aandacht binnenklimaat

Zaken als de opwarming van de aarde, de warme zomers en de Corona-crisis hebben de aandacht voor een goed binnenklimaat alleen maar versterkt. Een goed binnenklimaat draagt bij aan een veilig, gezond en goed leer- en werkklimaat op scholen.

Maatregelen binnenklimaat

Op drie manieren wordt gewerkt aan een goed binnenklimaat binnen de schoolgebouwen:

1. Acute knelpunten rondom het binnenklimaat zijn al verholpen door de schoolbesturen zelf.
2. Via de 'verduurzamingsplannen' van de extern deskundige wordt ingezoomd op verbetering van zowel de duurzaamheid als het binnenklimaat, voor schoolgebouwen die nog een tijd in exploitatie blijven. Deze verduurzamingsplannen zijn richtinggevend, niet bindend. Op basis van deze plannen bepalen gemeente en schoolbestuur gezamenlijk welke maatregelen per schoolgebouw genomen worden. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de noodzaak en het effect van een maatregel en het toekomstperspectief van het schoolgebouw.
3. Momenten van renovatie en (ver)nieuwbouw zijn bij uitstek gelegenheden om gebouwen geschikt te maken als 'Frisse Scholen'.

Levensduurverlenging

Toetsing levensduurverlenging

Vanuit dit Koersplan komen schoolgebouwen potentieel voor (ver)nieuwbouw of renovatie in aanmerking wanneer:

- De afschrijvingstermijn is verstreken.
- De integrale kwaliteit van het gebouw aanleiding geeft voor een verbeteringsslag.
- Er sprake is van een levensvatbare situatie qua leerlingenaantallen, onderwijskwaliteit en exploitatie.
- Schoolbesturen in het verleden hun verantwoordelijkheid hebben genomen bij onderhoud en aanpassingen en geen sprake is van achterstallig onderhoud.
- Geen afwijkende afspraken zijn gemaakt tussen de gemeente en het schoolbestuur.

Theoretische levenscyclus onderwijsgebouwen

Levensduurcyclus als planningsbasis

Op de volgende pagina is de 'theoretische levensduur' van een object weergegeven, zoals die in de vastgoedpraktijk gangbaar is. Op grond van deze levensduur kunnen geen rechten worden ontleend, want het blijft theorie. Maar door deze cyclus vanaf nu als basis te nemen voor de vernieuwing van onderwijshuisvesting in de gemeente, kan via planning en budgettering worden geanticipeerd op de veroudering van gebouwen. Hierdoor kan de kwaliteit van het vastgoed structureel op orde blijven en kunnen stuwmeren naar de toekomst worden voorkomen.

In de kern komt de cyclus erop neer dat een schoolgebouw circa 40 jaar (dikke groene lijn) meegaat, voordat het mogelijk in aanmerking komt voor een levensduurverlengende ingreep via:

- Verduurzamen en verbeteren binnenklimaat (afschrijven in 15 jaar)
- Renoveren (afschrijven in 25 jaar)
- Nieuwbouw (afschrijven in 40 jaar).

Na de levensduurverlegengde ingreep kan het gebouw dan weer op verantwoorde wijze in stand worden gehouden tot een volgende impuls.

Kwaliteitsniveau's

De vraag is wat nog in de ogen van de gemeente de gewenste kwaliteit van een gebouw is. Om de keuze hierin toe te lichten zijn in de grafiek drie ambitieniveaus weergeven voor de kwaliteit van onderwijshuisvesting:

- *Nieuwbouwkwaliteit (groene stippellijn):* Dit is het integrale kwaliteitsniveau van een gebouw direct na ingebruikname van (ver)nieuwbouw.
- *Lokale ondergrens (oranje stippellijn):* Hierbij wordt de gebouwkwaliteit breder opgevat dan techniek alleen, maar maken binnenklimaat, functionaliteit en verduurzaming integraal deel uit van de kwaliteitswaarde van een gebouw.
- *Wettelijke ondergrens (rode stipperllijn):* Dit is het kwaliteitsniveau waarbij de gemeente -op grond van de huidige wetgeving- verplicht is om tot (ver)nieuwbouw, of renovatie van een gebouw over te gaan vanwege 'algehele onomkeerbare technische veroudering'.

Theoretische levenscyclus vastgoed

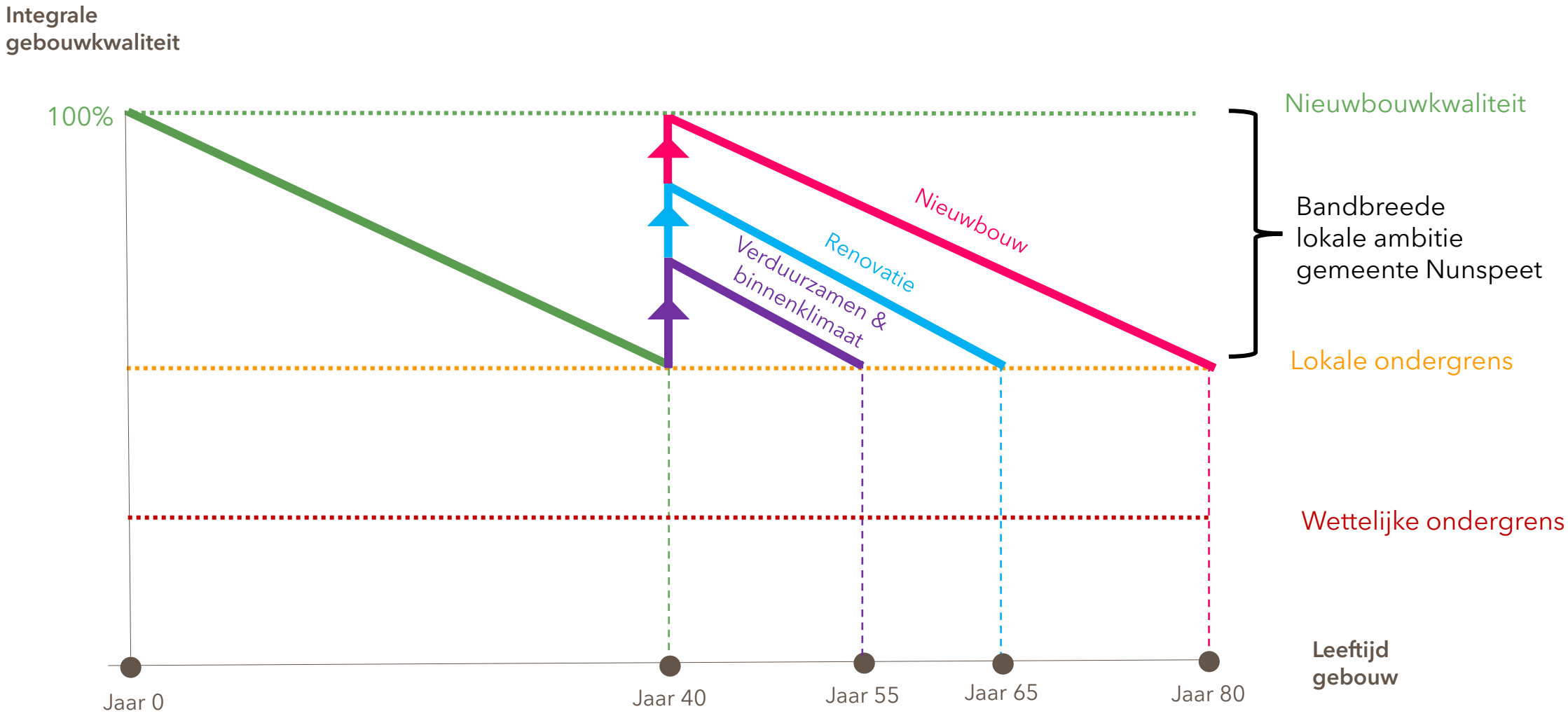

Lokale kwaliteitsambitie huisvesting

De gemeente Nunspeet en de schoolbesturen streven in dit plan om een aantal redenen een *integrale kwaliteitsambitie* na van de gebouwen, waarbij dus breder wordt gekeken dan de minimale zorgplicht die de gemeente heeft op grond van de wetgeving rondom onderwijshuisvesting:

- Goede onderwijsvoorzieningen ondersteunen het welbevinden, de leerprestaties, het werkklimaat, de leefbaarheid en een aantrekkelijk vestigingsklimaat zoals geformuleerd in de inhoudelijke beleidsambitie *'Ruimte voor Nunspeets talent'*.

- Bouwtechniek vormt slechts een deel van de *integrale kwaliteit* van een schoolgebouw. De kwaliteit van een schoolgebouw wordt mede bepaald door het binnenklimaat, de functionaliteit en de mate van verduurzaming van gebouwen.

- Tijdig anticiperen op de veroudering van schoolgebouwen voorkomt verdere *verschraling* van het voorzieningenniveau. Tijdig ingrijpen voorkomt dit dat toekomstige generaties worden belast met een verouderde gebouwenvoorraad.

- Investeringen in schoolgebouwen door schoolbesturen zijn aan *restricties* verbonden.

- Levensduurverlengende ingrepen in schoolgebouwen dragen bij aan de intrinsieke milieudoestellingen en het behalen van de *taakstellingen* op het gebied van CO2-reductie.

Omvang scholen

Omvang van scholen

Landelijke en lokale normen

De minimale omvang van een school in Nederland bedraagt 23 leerlingen. Voor nieuw te vestigen scholen hanteert het rijk een minimale norm van 200 leerlingen. De gemiddelde schoolgrootte in Nederland bedraagt 220 leerlingen. De gemeentelijke opheffingsnorm voor scholen in de gemeente Nunspeet bedraagt 60 leerlingen.

Kleine scholentoeslag

Scholen met minder dan 145 leerlingen ontvangen een zogeheten 'kleine scholentoeslag' van het rijk, bestaande uit extra financiële middelen oplopend tot meer dan een ton per jaar. Op deze wijze kunnen kleine scholen potentieel dezelfde huisvestingskwaliteit leveren als grotere scholen.

Definitie kleine scholen

In navolging op de kleine scholentoeslag worden scholen met minder dan *145 leerlingen* in dit Koersplan aangemerkt als 'kleine school'.

Nadelen en risico's kleine scholen

Kleine scholen zijn niet per definitie slechter dan grote scholen. Wel zitten in de regel meer risico's en nadelen verbonden aan een kleine school:

- Onderzoek van de Onderwijsraad heeft aangetoond dat de kosten voor kleine scholen -om dezelfde onderwijskwaliteit te leveren als grotere scholen- fors hoger zijn. Daarnaast scoren kleine scholen gemiddeld gezien minder goed op onderwijskwaliteit dan grotere scholen, hebben kleine scholen in de regel meer moeite met het organiseren van kinderopvang en is het lastiger om goed gekwalificeerd personeel te vinden.
- Het risico dat een kleine school zijn deuren gaat sluiten - vanwege een gewijzigde bestuursvisie en/of lastige exploitatie- is groter dan bij een school die ruimer in de leerlingen zit.
- Het is onbekend of en hoe lang de generieke kleine scholentoeslag in de huidige vorm blijft bestaan. Aanpassing van deze toeslag gaat naar verwachting aanzienlijke consequenties hebben.

Fysieke ingrepen

De mogelijke risico's en nadelen van kleine scholen betekenen niet dat deze kleine scholen niet van waarde zijn voor de gemeente Nunspeet. Met het oog op deze risico's en de betaalbaarheid, wordt voor de *huisvesting* wel gestreefd naar een scholenlandschap met 'stevigere' volumes:

- Solitaire (ver)nieuwbouw van kleine scholen is in principe niet aan de orde, tenzij geen adequate alternatieven aanwezig zijn voor de school.
- Bij voorkeur maken kleine scholen deel uit van gezamenlijke huisvesting met andere scholen waarbij –naast een eigen thuisbasis- gezamenlijk gebruik gemaakt kan worden van gedeelde ruimten zoals een schoolplein, speellokaal, spreekkamers en handvaardigheidslokaal.
- Bij het renoveren van een bestaand gebouw wordt bekeken of de ruimte gedeeld kan worden met een andere school of functie, wanneer er sprake is van een evidente overmaat in het gebouw.

Kindcentra

Van scholen naar kindcentra

Van school naar kindcentra

Er is landelijk in toenemende mate sprake van een verbinding tussen onderwijs en opvang, waarbij sprake is van doorlopende leerlijnen. Het voornemen van de rijksoverheid voor een breed toegankelijke ‘gratis’ kinderopvang lijkt concreet te worden. Als gevolg hiervan is een stijging van de vraag naar kinderopvangplaatsen te verwachten.

Belang kindcentra

De gemeente Nunspeet en de schoolbesturen voor het primair en speciaal onderwijs onderschrijven het belang van de ontwikkeling van scholen tot brede kindvoorzieningen voor 0 tot 13-jarigen. Landelijk zien we ook de ontwikkeling van de voorschool.

Financieringsstelsel kinderopvang

De plannen zijn dat dit kabinet het financieringsstelsel rondom de kinderopvang fundamenteel gaat herzien. Het stelsel moet eenvoudiger en begrijpelijker worden voor ouders en verzorgers. Vanaf januari 2025 wil het Rijk 96 procent betalen van de zogeheten maximum uur prijs in de kinderopvang. Daarmee wordt de opvang voor veel ouders bijna gratis. De verwachting is dat de stelselherziening zal leiden tot een toename van de vraag naar kinderopvang. Dit betekent dat de sector als geheel zal moeten groeien. Deze ontwikkeling zal waarschijnlijk ook invloed hebben op de vraag naar huisvesting.

Geen dogma

Het heeft de voorkeur om kindfuncties te integreren in de schoolgebouwen. Maar het betreft geen recht of plicht: soms is het qua bedrijfsvoering/volumes niet haalbaar om deze commerciële functie te organiseren en soms kunnen gebouwen in de nabijheid van de school deze kindfuncties ook op een goede wijze huisvesten. De huisvesting van kindfuncties is hiermee altijd maatwerk.

Ruimtelijke facilitering kindcentra

Kindcentra in of bij bestaande gebouwen

Schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zelf zijn verantwoordelijk voor de kindcentra. Voor zover leegstand in schoolgebouwen niet nodig is voor de scholen zelf, kan deze met instemming van het College worden verhuurd aan bijvoorbeeld de kinderopvang. De gemeente kan aan deze toestemming voorwaarden meegeven, zoals het betalen van een vergoeding voor de kosten die de gemeente heeft voor het betreffende deel van het schoolgebouw. Schoolbesturen maken zelf afspraken met de kinderopvang over een vergoeding van de exploitatiekosten.

Wanneer scholen in bestaande gebouwen een kindcentrum willen vormen en hiervoor in het bestaande gebouw geen ruimte is en de locatie wel mogelijkheden biedt om uit te breiden, kan worden bekeken of het haalbaar is voor de gemeente om (mede afhankelijk van het perspectief van het schoolgebouw) ruimte voor kinderopvang voor te financieren. Zie hiervoor de formulering onder ‘beleidslijn voorfinanciering kinderopvang’.

Kindcentra & renovatie

Bij het renoveren van schoolgebouwen worden afspraken gemaakt met de aanbieder van kindvoorzieningen over de wenselijkheid en financiering van de renovatie van het door de aanbieder gehuurde gebouwdeel.

Kindcentra en (ver)nieuwbouw

In geval van nieuwbouw van een school, geldt als vertrekpunt onderstaande beleidslijn ten aanzien van het realiseren en exploiteren van de ruimte voor kinderopvang.

Beleidslijn voorfinanciering kinderopvang

1. De gemeente financiert ruimten voor kinderopvang voor.
2. De kinderopvang betaalt minimaal de kostprijsdekkende huur aan de gemeente.
3. Huurcontract geldt voor een minimale periode om de exploitatierisico’s voor de gemeente te beperken.
4. Exploitatielasten worden direct verrekend tussen kinderopvang en schoolbestuur.

Wederkerige inspanning

Inspanning gemeente

De gemeente (lees: de gemeenschap) spant zich in voor het scheppen van structurele condities voor gezonde onderwijshuisvesting voor de Nunspeetse leerlingen door organisatorische kracht en financiële middelen beschikbaar te stellen. Hiermee kunnen de projecten zoals genoemd in dit plan voorbereid en uitgevoerd worden. Qua ambitie gaat de gemeente hierin verder dan de minimale wettelijke zorgplicht.

Inspanning schoolbesturen

Eigen inspanning
Schoolbesturen spannen zich in voor het bieden van kwalitatief goed onderwijs, constructief samenwerken met andere partners (schoolbesturen, kinderopvang en zorgpartners op onder andere een sluitend educatief programma, gezonde plusklassen en een efficiënte inzet van ruimten) en het zorgdragen voor adequaat onderhoud voor hun eigen gebouwen.

Voorkomen desinvesteringen
Waar het gaat om investeringen in schoolgebouwen van gemeentezijde, spreken schoolbesturen de intentie uit om de betreffende onderwijsvoorziening ook minimaal gedurende de periode van afschrijving in stand te houden. Dit in verband met het voorkomen van desinvesteringen en het aan de gemeente terugvallen van gebouwen met een hoge resterende boekwaarde.

Flexibel opvangen groei en krimp
In dit huisvestingsplan wordt -vanuit het oogpunt van het efficiënt en duurzaam benutten van ruimte, stenen en gemeenschapsgeld- het uitgangspunt gehanteerd dat groei en krimp van scholen binnen zoveel mogelijk onderling wordt opgevangen, door ‘aan de voorkant’ te sturen op aanmeldingen dan wel door verwijzing naar leegstand.

Voorkomen tijdelijke huisvesting
Tijdelijke huisvesting tijdens upgrading, renovatie en vernieuwbouw wordt zoveel mogelijk beperkt vanuit het oogpunt van kostenbeheersing, verduurzaming en esthetiek. Bekeken wordt werkzaamheden in vakanties verricht kunnen worden, of het eigen gebouw of andere leegstaande gebouwen mogelijkheden bieden voor overbrugging. Dit kan in de praktijk leiden tot een vertraging in de uitvoering van een project.

Bestuurlijke opdrachten

Een inhoudelijk breed gedragen visie is een belangrijk fundament voor investeringen in huisvesting die voor een lange periode worden gedaan. Het college van B&W formuleert daarom een viertal bestuurlijke opdrachten om gezamenlijk tot visieontwikkeling te komen. De uitwerking van deze bestuurlijke opdrachten is voorwaardelijk voor het uitvoering van projecten in de huisvesting.

Openbaar onderwijs

Al langere tijd heeft het openbaar onderwijs in Nunspeet een kwetsbaar leerlingaantal (70 tot 80 leerlingen) dat onder de stichtingsnorm voor scholen (200 leerlingen) ligt. Het gesprek over het openbaar onderwijs in Nunspeet wordt open met elkaar gevoerd. In het Bestuurlijk Overleg Onderwijs van 31 januari 2023 heeft Aurora een oproep gedaan aan de andere schoolbesturen om mee te denken over randvoorwaarden om groei van het openbaar onderwijs in Nunspeet mogelijk te maken. Nadere discussie en uitwerking van dit onderwerp is nodig.

Inclusief onderwijs

Vanuit de besturen van het SBO en (V)SO is het idee van een expertisecentrum in dit Koersplan naar voren gebracht. Dit vormt een wijziging ten opzichte van het vorige plan, waarin werd ingezet op IKC-vorming met het reguliere onderwijs. Om voor deze wijziging brede draagkracht te garanderen, wenst het College nadere inhoudelijke visievorming op dit onderwerp. Zie voor een verdere toelichting pagina 56.

Specifieke doelgroepen

Op dit moment is de huisvesting voor specifieke doelgroepen (de ‘plus- en klusklassen’) gecentreerd op een enkele plek in Nunspeet. De gemeente wil graag zien dat voor deze specifieke doelgroepen een gezamenlijke visie door de schoolbesturen wordt ontwikkeld, inclusief een visie op de wijze waarop de huisvesting van deze doelgroepen wordt gepositioneerd.

Projectplannen

Voorafgaande aan ieder (ver)nieuwbouw- en renovatieplan, stellen schoolbesturen en gemeente in gezamenlijkheid een ‘projectplan’ op, waarin helderheid wordt geboden over zaken als volume, locatie, samenstelling kindcentrum, stichtingskosten, extra (bijkomende) kosten, investering, effecten op verduurzaming, eigen bijdrage schoolbesturen en de wijze van dekking.

Inclusie en passend onderwijs

Inclusie en passend onderwijs

Toeslag zorgruimte

Bij (ver)nieuwbouw en renovatie wordt in dit Koersplan uitgegaan van een toeslag van maximaal 40 m², voor de realisering van een spreekkamer voor zorggerelateerde functies (zoals ambulante begeleiding of schoolarts). Schoolbesturen zorgen altijd voor een onderbouwing van deze toeslag. De exploitatieverantwoordelijkheid is voor de school zelf.

Junior College

Via het Junior College worden inclusie en kansengelijkheid optimaal gestimuleerd. Via dit Koersplan wordt dan ook ingezet op een ruimtelijke facilitering via een uitbreiding van het Nuborgh College, zodat optimale synergie mogelijk is op het gebied van onderwijskwaliteit, huisvesting en personeel.

(V)SO en SBO

Schoolbesturen Educare en Volare zijn bezig met initiatieven rondom de vorming van een 'Integraal Kind en Educatie Centrum (IKEC) in Nunspeet voor SBO De Arend, SO De Wingerd, SO Verschoorschool en een deel van VSO De Wingerd. In een IKEC werkt het speciaal onderwijs samen met (jeugd)zorgpartners om zo beter aan te sluiten bij de leefdomeinen van de leerlingen.

Een breed gedragen inhoudelijke visie op het specialistisch onderwijs is Nunspeet en de omliggende regio, vormt een belangrijk fundament voor een toekomstperspectief voor de huisvesting. Hiervoor is het zaak eerst een inhoudelijke visie op te stellen in afstemming met de stakeholders (schoolbesturen, samenwerkingsverband, gemeente Nunspeet, gemeente Harderwijk en zorgpartijen).

Financieel wordt in dit Koersplan rekening gehouden met het vernieuwen van de huisvesting voor het SBO en (V)SO. Het vraagstuk voor het speciaal onderwijs wordt vanuit een regionale aanpak in samenhang en samenspraak opgepakt met het speciaal onderwijs in Harderwijk.

7
Perspectieven

Fasering van projecten

Niet alle maatregelen op het gebied van onderwijshuisvesting hoeven en kunnen tegelijkertijd uitgevoerd te worden. Redenen om tot een fasering in de projecten te komen:

(A) Druk op organisatie & financiën
De ingrepen in de huisvesting kosten veel geld en organisatorische inzet. Spreiding is nodig om het financieel behapbaar te maken en qua personele capaciteit weg te kunnen zetten.

(B) Verschillen in urgentie
Schoolgebouwen dateren uit verschillende jaren. Leeftijd en kwaliteit geven de mogelijkheid om te faseren. Niet alle knelpunt zijn even urgent.

(C) Onzekerheid perspectief
Waar sprake is van onzekerheid in het perspectief (wel of niet fuseren? Prognose leerlingen? Een of twee locaties aanhouden?) kan het zaak zijn om te wachten met de uitvoering van maatregelen totdat de ontwikkelingen voldoende zijn uitgekristalliseerd.

(D) Draagvlak achterban
Zeker in het geval van een mogelijke fusie of verplaatsing van een school, is het zaak om eerst te werken aan voldoende draagvlak onder de achterban (personeel, directie, medezeggenschapsraad) alvorens tot uitvoering van maatregelen over te gaan.

(E) Beschikbaarheid locatie
Soms moet gewacht worden op nieuwbouw omdat een locatie nog niet voorhanden is, bijvoorbeeld wanneer deze nog aangekocht moet worden of wanneer de school in een nieuwbouwwijk komt.

(F) Tijdelijke huisvesting
In geval van renovatie of vernieuwbouw is de kans groot dat (dure) tijdelijke huisvesting noodzakelijk is. Om kapitaalvernietiging te voorkomen kan het nodig zijn te wachten totdat een schoolgebouw vrij komt.

(G) Complexiteit van project
Het ene project (zoals nieuwbouw) is complexer en tijdrovende dan het andere (zoals verduurzaming). Dat heeft consequenties voor de doorlooptijd.

Grondslag fasering Koersplan

De fasering zoals die in dit Koersplan wordt gehanteerd is geen resultaat van een ‘wetenschappelijke exercitie’, maar moet wel ‘uitlegbaar’ en begrijpelijk zijn. Een aantal criteria spelen een rol bij de fasering. Op de volgende pagina’s is een voorstel voor de fasering opgenomen.

Urgentie	Criterium	Toelichting
1	**Wettelijke zorgplicht & Beschikkingen & Toezeggingen**	› *Wettelijke zorgplicht:* Het gaat hierbij om alle voorzieningen waarbij de wettelijke zorgplicht van de gemeente in het geding is. In concreto gaat het hier om gebouwen die te maken hebben met een capaciteitstekort dat niet opgevangen kan worden of om gebouwen die vanwege de gebrekkige kwaliteit niet meer geschikt zijn voor onderwijs. › *Beschikkingen:* het gaat hier om beschikkingen die formeel zijn bekrachtigd door College en raad. › *Toezeggingen gemeente*: het gaat hier om toezeggingen over onderwijshuisvesting die zwart op wit zijn gedaan door het College. Op dit moment geldt dit alleen voor De Morgenster en Petraschool.
2	**Oude Koersplan & Leeftijd & Overige criteria**	› *Oude Koersplan:* In het oude Koersplan is een fasering opgenomen, waarvan inmiddels een deel al is uitgevoerd. Voor de projecten die nog niet zijn uitgevoerd wordt bekeken of er omstandigheden zijn die pleiten voor een andere fasering. Om verschillende redenen zijn niet alle schoolgebouwen opgenomen in het oude Koersplan. In dit nieuwe Koersplan worden deze alsnog toegevoegd. › *Leeftijd:* Gebouwen van 40 jaar en ouder komen in principe in aanmerking voor vernieuwing. In de regel geldt hierbij de stelregel ‘hoe ouder het gebouw, hoe eerder het wordt aangepakt’. Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat sommige gebouwen in het verleden al zijn gerenoveerd of uitgebreid. › *Overige criteria:* Tenslotte kan een aantal criteria worden betrokken in de afweging om een project eerder of later in de fasering op te nemen. Denk hierbij aan de volgende (niet-limitatieve) criteria: • Snelheid in ontwikkeling • Integrale gebouwkwaliteit • Beschikbaarheid locatie • Tijdelijke huisvesting (en kosten daarvan) • Herontwikkelingspotentieel • Ontwikkeling nieuwbouwwijk • Combinatiemogelijkheden • Draagvlak achterban • Afspraken gemeente • Herstructureringsplannen

Fase 1

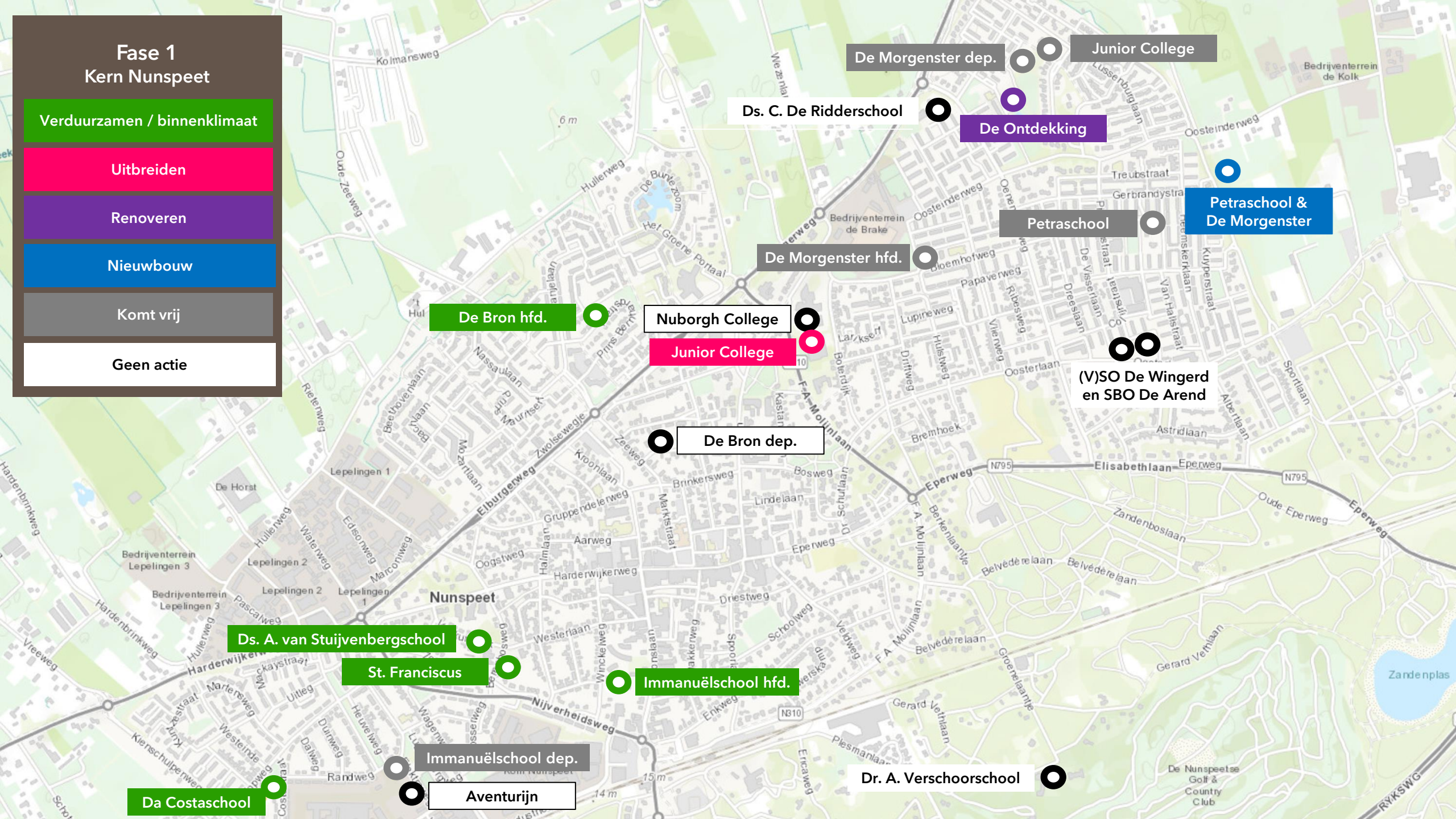
Fase 1
Kern Nunspeet
Verduurzamen / binnenklimaat
Uitbreiden
Renoveren
Nieuwbouw
Komt vrij
Geen actie
De Morgenster dep.
Junior College
Ds. C. De Ridderschool
De Ontdekking
Petraschool & De Morgenster
Petraschool
De Morgenster hfd.
De Bron hfd.
Nuborgh College
Junior College
(V)SO De Wingerd en SBO De Arend
De Bron dep.
Ds. A. van Stuijvenbergschool
St. Franciscus
Immanuëlschool hfd.
Immanuëlschool dep.
Aventurijn
Da Costaschool
Dr. A. Verschoorschool
Nunspeet
Elburgerweg
Eperweg
Nijverheidsweg
Zwolsewegje
Elisabethlaan
F.A. Mollinlaan
Oosterlaan
Oosteinderweg
Bedrijventerrein de Kolk
Bedrijventerrein de Brake
Bedrijventerrein Lepelingen 3
Lepelingen 1
Lepelingen 2
De Horst
Zandenplas
De Nunspeetse Golf & Country Club

Fase 1
Buitendorpen

Verduurzamen / binnenklimaat

Geen actie

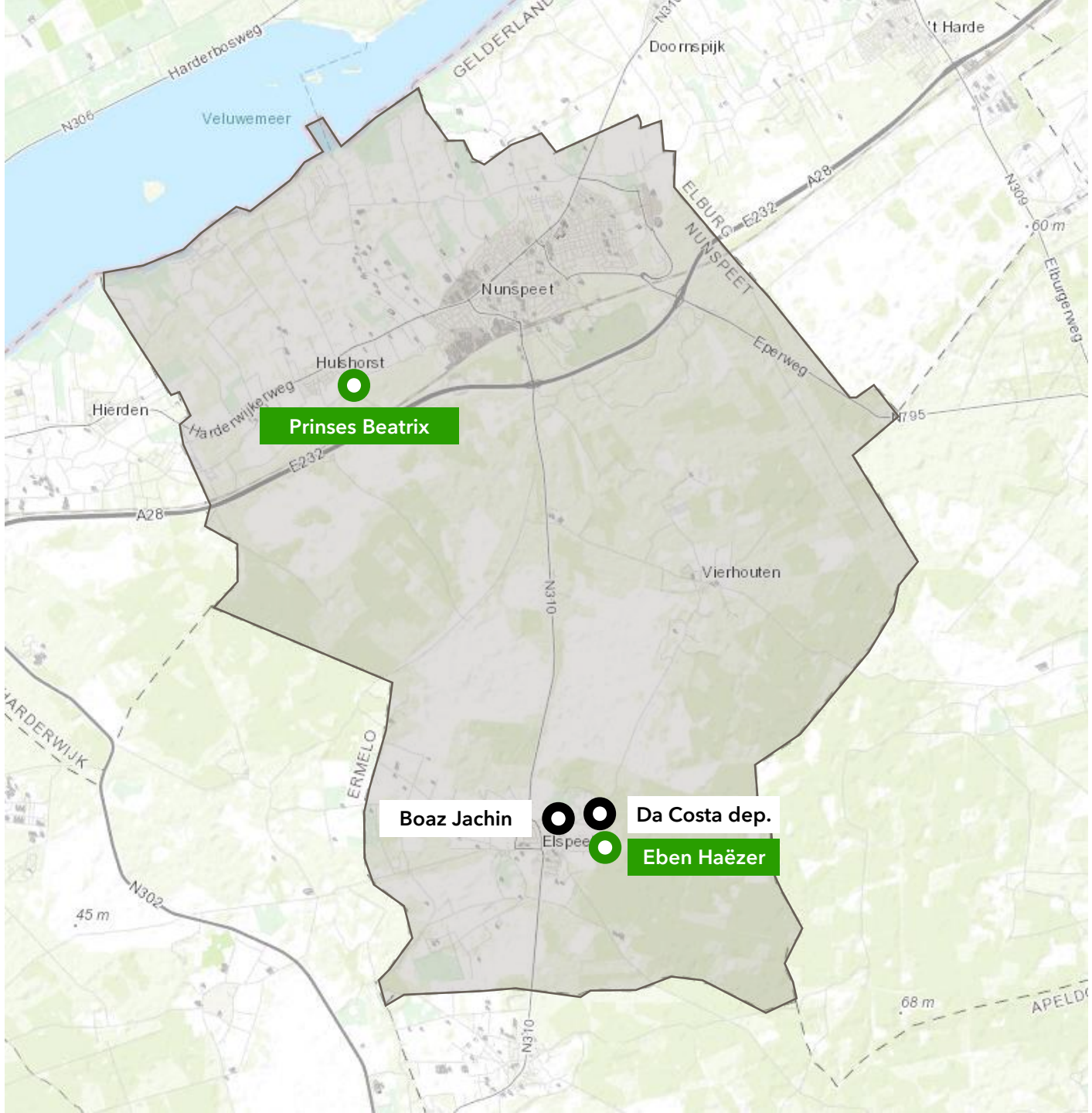

Uitbreiding Junior College

Het huidige gebouw van het Junior College (in het voormalige gebouw van SBO De Arend) is verouderd. Vanuit inclusie, kansengelijkheid en ruimtelijke en organisatorische synergie gaat de voorkeur uit naar het integreren van het Junior College in het Nuborgh College. De meeste leerlingen van het Junior College kunnen met extra steun toch een diploma voor het reguliere voortgezet onderwijs behalen.

Vanuit een eigen kleinschalige thuisbasis kunnen de leerlingen van het Junior College op een natuurlijke wijze wennen aan het voortgezet onderwijs. De fysieke koppeling aan het schoolgebouw van het Nuborgh College maakt het laagdrempelig om gebruik te maken van de specifieke ruimten, zoals vaklokalen. Specifieke deskundigheid voor (tijdelijke) ondersteuning kan gemakkelijker over en weer worden ingezet.

De uitbreiding was op grond van het oude Koersplan al in voorbereiding. Voor de uitbreiding van het Nuborgh College met een omvang van 785 m² BVO is al een ontwerp beschikbaar, zodat de uitbreiding mogelijk op korte termijn in uitvoering gebracht kan worden.

Nieuwbouw Petra en De Morgenster

Vanwege de verouderde huisvesting van de Petraschool en de hoofdlocatie van De Morgenster en een ingezette fusie tussen deze twee scholen, wordt in dit Koersplan ingezet op vervangende nieuwbouw voor deze twee gefuseerde CNS-scholen samen, inclusief ruimte voor kinderopvang.

Inmiddels is de locatie Oosteinderweg verworven als plek waarop de nieuwbouw gerealiseerd wordt. De geplande opleverdatum is vooralsnog eind 2025.

In het oude Koersplan waren ook openbare basisschool De Ontdekking, SBO De Arend en (V)SO De Wingerd gekoppeld aan dit project. Om verschillende redenen zijn deze partners inmiddels afgehaakt, waarbij in dit plan voor deze partners een alternatieve oplossing wordt geschetst.

Renovatie De Ontdekking

In het oude Koersplan zou de Eerste Veluwese Montessorischool De Ontdekking meegaan in de nieuwbouwontwikkeling met de Petraschool, De Morgenster, SBO De Arend en (V)SO De Wingerd. Het schoolbestuur van De Ontdekking is op eigen initiatief uit deze ontwikkeling gestapt. Voorkeur van de school gaat uit naar solitaire huisvesting voor de school zelf, met huisvesting die geschikt is voor het Montessorionderwijs dat de school aanbiedt.

Met een kwetsbaar aantal van 65 leerlingen (oktober 2021) ligt solitaire nieuwbouw niet voor de hand. Via een projectplan wordt bekeken welke locatie via renovatie geschikt kan worden gemaakt voor De Ontdekking of dat combinaties met de huisvesting van andere scholen haalbaar zijn.

Vooralsnog wordt in dit plan financieel uitgegaan van renovatie van het huidige gebouw van De Ontdekking, waarbij bij het projectplan ook andere beschikbare of beschikbaar komende locaties als optie onderzocht worden.

Afhankelijk van de uitkomst van de bestuursopdracht over de positionering van het openbaar onderwijs in Nunspeet, wordt een definitief besluit genomen over de huisvesting.

Verduurzamen en aanpak binnenklimaat diverse schoolgebouwen

Het gaat hier om schoolgebouwen waarvan de functionele en technische kwaliteit nog op aanvaardbaar niveau is en waarvoor op korte termijn geen sprake is (ver)nieuwbouw of renovatie. Voor deze schoolgebouwen wordt voorzien in een verduurzaming en verbetering van het binnenklimaat, zodat een verantwoorde doorexploitatie voor 10 tot 15 jaar mogelijk is voordat een grootschalige vernieuwing aan de orde is.
De verduurzamingsopgaves zijn in de regel minder complex dan volledige renovaties en nieuwbouwprojecten. Gezien de mogelijkheden om dit op korte termijn uit te kunnen voeren, zijn deze maatregelen in fase 1 opgenomen. Door een extern deskundige is naar aanleiding van het vorige Koersplan in kaart gebracht welke maatregelen genomen kunnen worden om tot energiebesparing en Frisse Scholen te komen. Het gaat hierbij om de volgende scholen: Ds. A. Van Stuijvenbergschool, St. Franciscus, Prinses Beatrix en Eben Haëzer. Voor de volgende scholen wordt nog een verduurzamingsplan opgesteld: Immanuëlschool, Da Costaschool Nunspeet en De Bron hoofdlocatie. Schoolbestuur en gemeente kijken gezamenlijk welke maatregelen daadwerkelijk uitgevoerd worden, onder meer rekening houden met terugverdientijd en het effect van de maatregel.

Fase 2

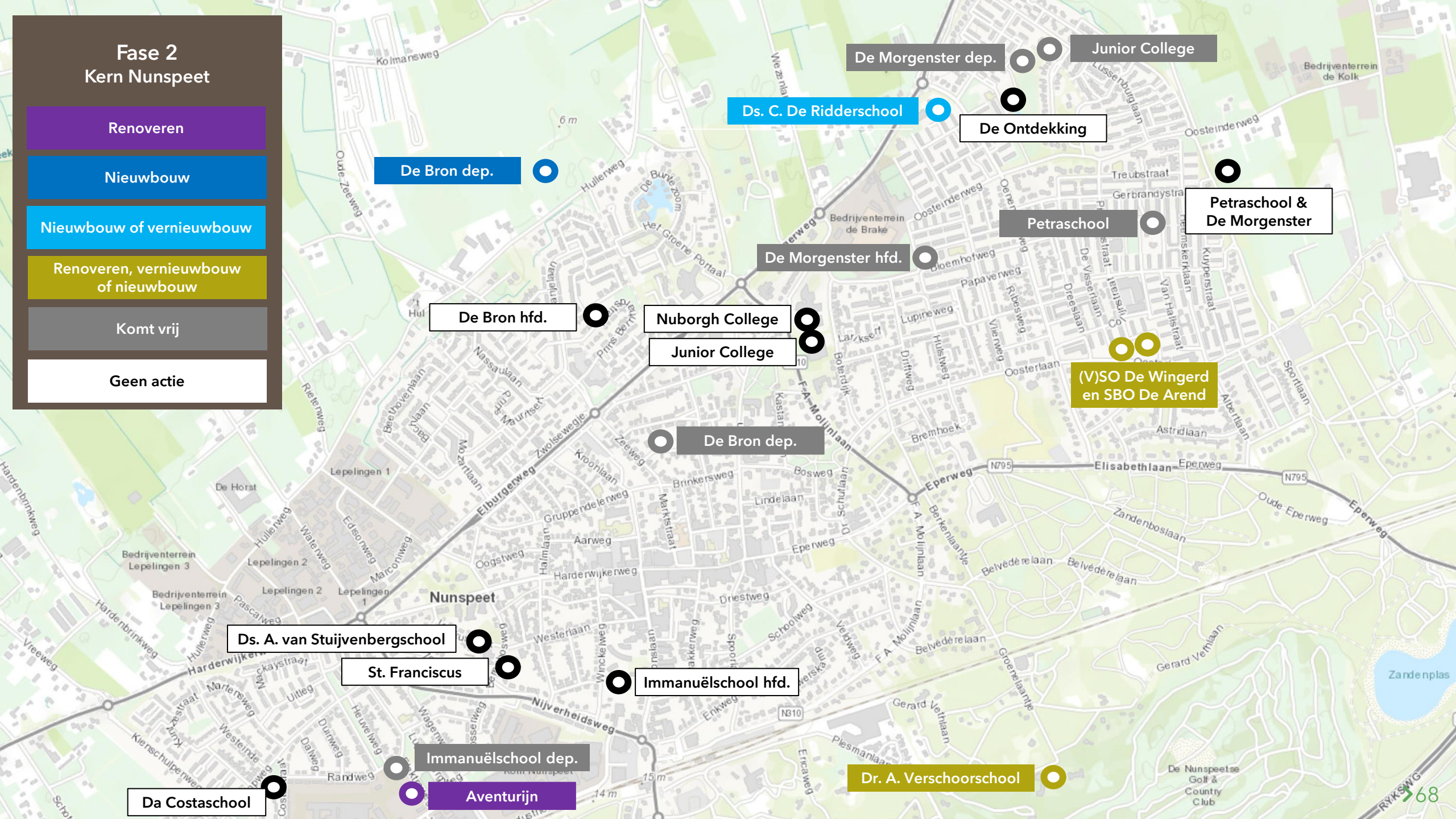
Fase 2
Kern Nunspeet
Renoveren
Nieuwbouw
Nieuwbouw of vernieuwbouw
Renoveren, vernieuwbouw of nieuwbouw
Komt vrij
Geen actie
De Morgenster dep.
Junior College
Ds. C. De Ridderschool
De Ontdekking
De Bron dep.
Petraschool & De Morgenster
Petraschool
De Morgenster hfd.
De Bron hfd.
Nuborgh College
Junior College
(V)SO De Wingerd en SBO De Arend
De Bron dep.
Ds. A. van Stuijvenbergschool
St. Franciscus
Immanuëlschool hfd.
Immanuëlschool dep.
Aventurijn
Da Costaschool
Dr. A. Verschoorschool
Nunspeet
Elburgerweg
Eperweg
Nijverheidsweg
Zwolsewegje
Elisabethlaan
F.A. Mollinlaan
Bedrijventerrein de Kolk
Bedrijventerrein de Brake
Bedrijventerrein Lepelingen 3
Lepelingen 1
Lepelingen 2
De Horst
Zandenplas
De Nunspeetse Golf & Country Club

Fase 2
Buitendorpen

Geen actie

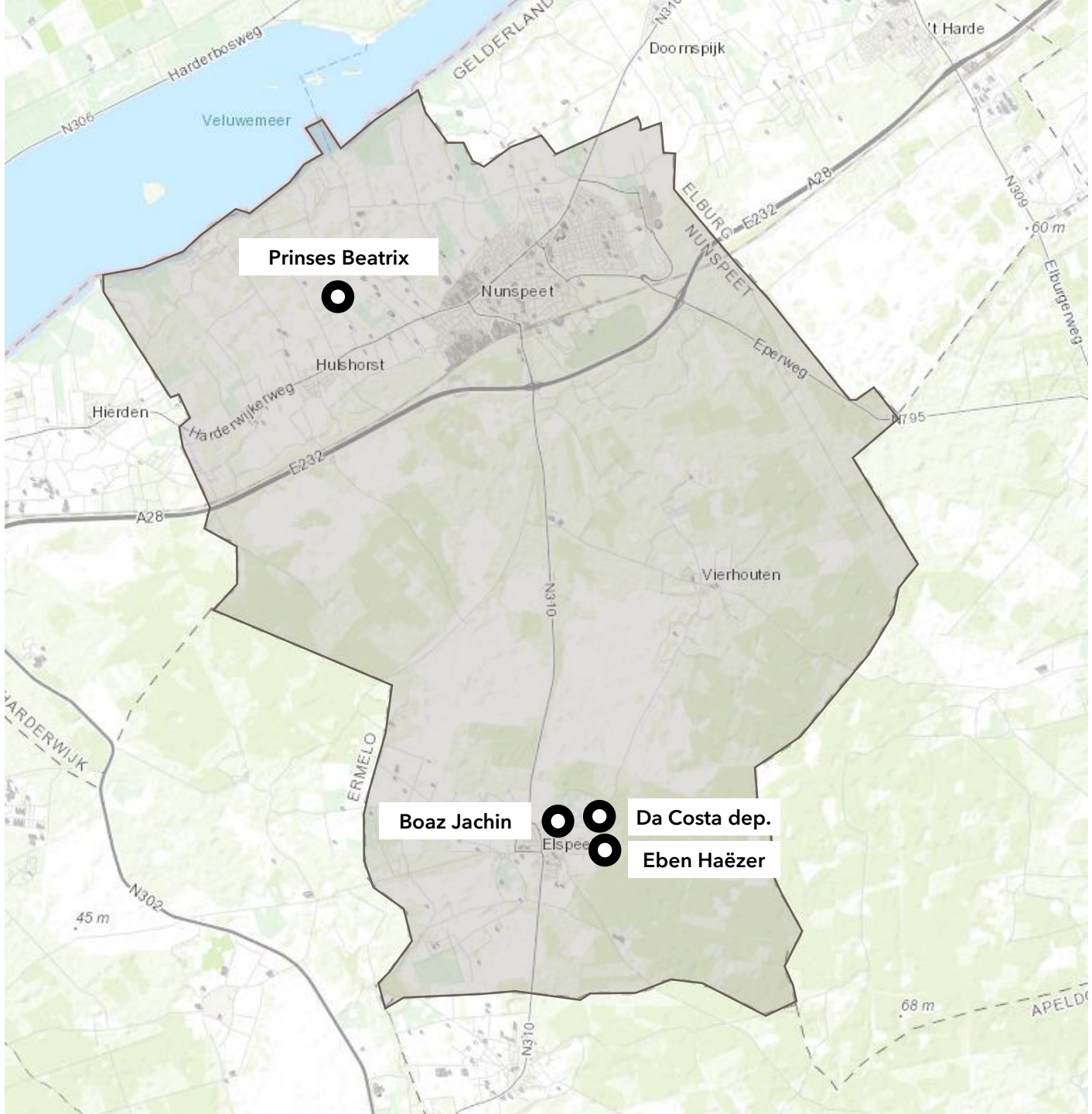

Vernieuwing huisvesting (V)SO & SBO

Schoolbesturen Educare en Volare zitten met elkaar in een proces om te komen tot een regionale herstructurering van het (V)SO en SBO, waarbij wordt bekeken wat de gewenste inrichting van het scholenlandschap is over de gemeenten Harderwijk en Nunspeet. Het basisidee is om de faciliteiten dichter bij het woongebied van de leerlingen te brengen. Nu is bijvoorbeeld het overgrote deel van de leerlingen van de Verschoorschool afkomstig uit andere gemeenten dan Nunspeet zelf, wat vanuit het oogpunt van nabijheid ongewenst wordt geacht.

De huidige plannen van Educare en Volare hebben betrekking op de vorming van een 'Integraal Kind en Educatiecentrum (IKEC) voor (V)SO en SBO in zowel Harderwijk als Nunspeet. De huidige plannen betekenen een koerswijziging. In het oude Koersplan stond de Verschoorschool alleen opgenomen voor verduurzaming. SBO en SO zouden onderdeel worden van IKC Nunspeet-Oost en West.

De beide schoolbesturen nemen het initiatief om -in samenspraak met de betrokken stakeholders- te komen tot een inhoudelijke visie op SBO, SO en VSO. Deze visie kan rekenen op breed draagvlak en wordt voorzien van advies van alle stakeholders (schoolbesturen, samenwerkingsverband en zorgpartners, gemeente Nunspeet en gemeente Harderwijk).

Om snel te kunnen anticiperen op de toekomstige vraag, wordt via dit Koersplan op korte termijn voorzien vernieuwing van de huisvesting van (V)SO en SBO. Er wordt uitgegaan van start van het huisvestingstraject in 2024, op voorwaarde dat het inhoudelijk visietraject (conform de geformuleerde bestuursopdracht) dan is afgerond.

Nieuwbouw De Bron dependance

Rondom de Bron speelt een tweetal ontwikkelingen die om een oplossing vragen:

- De dependance van de Bron is verouderd.
- Er sprake van een toenemende druk vanuit de nieuwbouwwijk, waarbij het merendeel van de inwoners blijkt te kiezen voor de Bron.

In het vorige Koersplan is daarom al ingezet op het realiseren van nieuwbouw. In dat plan was de nieuwbouw van de Bron pas op lange termijn (na 2030) voorzien. Gezien de druk vanuit de nieuwbouwwijk, hebben gemeente en schoolbestuur ingestemd om de vernieuwing van de scholen in Nunspeet-West (Da Costaschool en Immanuëlschool) qua fasering om te ruilen met de vernieuwing van de dislocatie Bron.

Iedere nieuwbouwwijk heeft tijdelijk (gedurende een periode van tien tot vijftien jaren) te maken met een ‘piek’ in de leerlingenprognoses tijdens de periode waarin er relatief veel jonge gezinnen in de wijk komen wonen. In de loop van de jaren neemt deze ‘piek’ altijd weer af, om uiteindelijk op een structureel niveau uit te komen. Zaak is dat via de gekozen oplossing wordt geanticipeerd op deze tijdelijke groei, zodat sprake is van voldoende capaciteit maar op termijn geen sprake is van leegstand.

Om te voorkomen dat wordt gebouwd voor leegstand, is het plan om de nieuwbouw te baseren op de structureel te verwachten leerlingenaantallen voor de gehele Bron, waarbij het hoofdgebouw van de Bron wordt aangehouden totdat de piek voorbij is en leerlingenaantallen aanleiding geven om deze locatie in zijn geheel af te stoten. Uiteindelijk is de nieuw te bouwen locatie van de Bron dus de enige locatie die op lange termijn overblijft.

(Ver)nieuwbouw Ds. C. de Ridderschool

De Ds. C. De Ridderschool en de Ds. A. van Stuijvenbergschool (die onder hetzelfde schoolbestuur vallen) stonden in het oude Koersplan enkel opgenomen voor verduurzaming en aanpak binnenklimaat. In dit Koersplan wordt geconstateerd dat de komende jaren veel geïnvesteerd moet worden in beide schoolgebouwen afzonderlijk, zonder een toekomstbestendig huisvestingskwaliteit te bereiken. De Ds. A. van Stuijvenbergschool oogt fraai, maar is erg inefficiënt qua gebouwstructuur, exploitatie en installaties. Het jongere schoolgebouw van de Ds. C. de Ridderschool dateert uit een kwaliteitsarme bouwperiode. Ter illustratie: Volgens de extern deskundige moet alleen al aan de Ds. C. de Ridderschool voor een bedrag van € 865.000 aan verduurzaming en binnenklimaat gespendeerd worden en krijgt het schoolbestuur de komende tien jaar in beide panden te maken met een onderhoudsbehoefte van circa 1,7 miljoen euro. Om voor beide scholen een toekomstbestendige oplossing te realiseren, zijn vanuit dit Koersplan twee eindbeelden in beeld.

Optie A: Unilocatie

In dit eindbeeld gaan beide op termijn samen op een unilocatie. Omdat dit een fors project (480 leerlingen) betreft, wordt in dit plan een fasering aangebracht. Voor Ds. C. de Ridderschool wordt in fase 2 uitgegaan van (ver)nieuwbouw waarbij ‘vlekmatig en ontwerptechnisch’ rekening wordt gehouden met een toekomstige uitbreiding voor de Ds. A. van Stuijvenbergschool in fase 3/4. Bij het opstellen van een projectplan voor de Ds. C. de Ridderschool moet worden bezien of een gelijktijdige realisering van de unilocatie mogelijk, wenselijk en haalbaar is.

Optie B: Bilocatie

Binnen dit scenario wordt uitgegaan van separate (ver)nieuwbouw van de Ds. C. de Ridderschool in fase 2 en (ver)nieuwbouw van de Ds. A. van Stuijvenbergschool in fase 3 of 4.

Het schoolbestuur is al bezig met het ontwikkelen van een strategisch perspectief en een verkenning van (draagvlak voor) deze scenario’s.

Huisvesting Aventurijn

Aventurijn heeft zich als christelijk kindcentrum twee jaren geleden als nieuwe school in Nunspeet gevestigd. Om als zelfstandige vestiging in aanmerking te komen, moet van rijkswege binnen een periode van vijf jaren een aantal van 200 leerlingen zijn bereikt. Momenteel zijn dat er nog 17, maar de school begint ‘van onderaf’. Dat betekent dat er ieder jaar een leerjaar bijkomt. Mocht het niet lukken om in vijf jaar tijd tot een aantal van 200 leerlingen te komen, dan heeft schoolbestuur Florion de mogelijkheden om van Aventurijn een nevenvestiging van een andere Florionschool te maken.

Aventurijn is gehuisvest in het voormalige gebouw van basisschool De Schakel aan de Randweg. Het gebouw wordt nu nog ingezet als dependance voor de Immanuëlschool. Aventurijn kan ingroeien in het gebouw doordat de Immanuëlschool zich gefaseerd terugtrekt. Hierbij wordt per jaar bekeken hoe de leerlingenaantallen van de Aventurijn zich ontwikkelen. Schoolbestuur Florion verwacht gemiddeld één lokaal extra per jaar nodig te hebben.

Afgesproken is dat Aventurijn de komende jaren in het huidige schoolgebouw kan blijven. Dit mede in verband met investeringen die het schoolbestuur en kinderopvang in dit gebouw zijn gedaan. Het gebouw waarin Aventurijn is gehuisvest, is verouderd. De komende vijf jaren kan Florion nog uit de voeten met het gebouw. Voor de periode daarna is het zaak een eindbeeld te creëren voor Aventurijn. Dan is ook meer duidelijk hoe de school zich qua leerlingenaantal ontwikkelt.

Als eindbeeld wordt vooralsnog uitgegaan van renovatie van het bestaande schoolgebouw. Een projectplan moet te zijner tijd uitwijzen of dit gebouw de voorkeur verdient of dat de voorkeur bijvoorbeeld uitgaat naar één van de andere schoolgebouwen die vrijkomen. Zo mogelijk kan hierbij sprake zijn van fysieke samenwerking met andere partners, afhankelijk van de mogelijkheden in een gebouw.

Fase 3 &4

Fase 3 & 4
Kern Nunspeet
Renoveren, vernieuwbouw of nieuwbouw
Komt vrij
Geen actie
De Morgenster dep.
Junior College
Ds. C. De Ridderschool
De Ontdekking
De Bron dep.
Petraschool & De Morgenster
Petraschool
De Morgenster hfd.
De Bron hfd.
Nuborgh College
Junior College
(V)SO De Wingerd en SBO De Arend
De Bron dep.
Ds. A. van Stuijvenbergschool
St. Franciscus
Immanuëlschool hfd.
Immanuëlschool dep.
Aventurijn
Da Costaschool
Dr. A. Verschoorschool
Nunspeet
Elburgerweg
Eperweg
Nijverheidsweg
Zwolsewegje
F.A. Mollijnlaan
Elisabethlaan
Oosteinderweg
Bedrijventerrein de Kolk
Bedrijventerrein de Brake
Bedrijventerrein Lepelingen 3
Lepelingen 1
Lepelingen 2
De Horst
Zandenplas
De Nunspeetse Golf & Country Club

Fase 3 & 4
Buitendorpen

Renoveren, vernieuwbouw of nieuwbouw

Geen actie

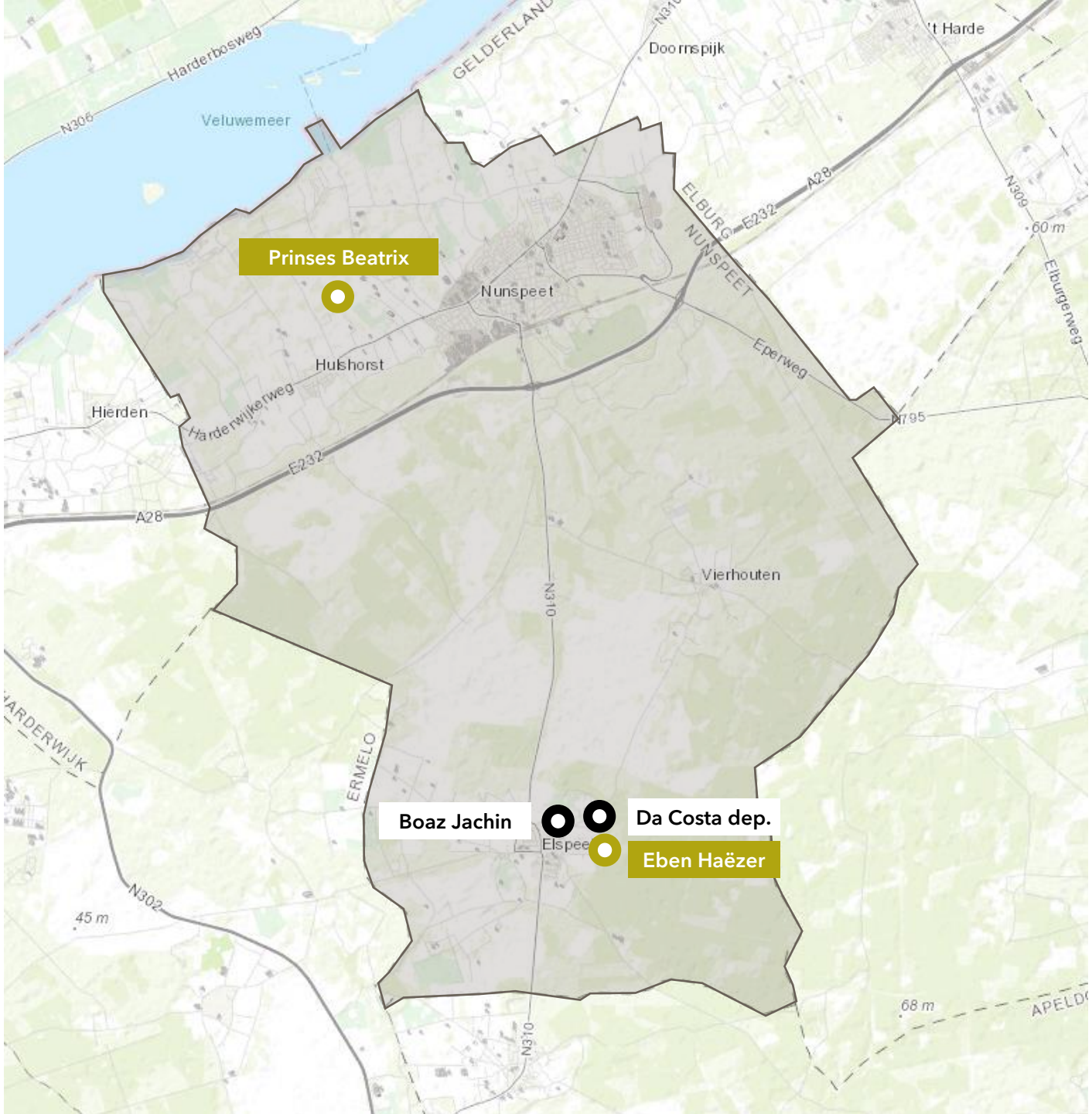

Renovatie of (ver)nieuwbouw diverse schoolgebouwen

Dit gaat om de zes schoolgebouwen waarvoor in de eerste fase maatregelen voor aanpak van het binnenklimaat en verduurzaming opgenomen zijn en die minimaal nog 10 tot 15 jaar doorgeëxploiteerd worden:

- St. Franciscus
- Ds. A. van Stuijvenbergschool
- Immanuëlschool
- Da Costaschool Nunspeet
- Prinses Beatrix
- Eben Haëzer

Voor deze locaties gaat het in de toekomst dus om een perspectief voor renovatie of (ver)nieuwbouw. Voor de Immanuëlschool en Da Costaschool gaat het hierbij om scholen die onder eenzelfde schoolbestuur vallen en waarbij mogelijk sprake kan zijn van een fysieke en organisatorische combinatie. CNS heeft ambitie om op korte termijn te komen tot een herinrichting van beide scholen tot één kindcentrum. In gezamenlijkheid wordt bekeken op welke wijze dit binnen de bestaande gebouwen gerealiseerd kan worden.

Zoals beschreven bij de Ds. C. de Ridderschool verkent het reformatorische schoolbestuur momenteel of een unilocatie gewenst is. Voor deze zes schoolgebouwen wordt in de komende tien jaar een strategisch perspectief ontwikkeld voor het gewenste eindbeeld, met aandacht voor:

- Leerlingenaantallen en -ontwikkelingen
- Spreiding van leerlingen/nabijheid
- Beschikbaarheid locaties
- Koppeling kinderopvang
- Verkeersstromen
- Beschikbaarheid tijdelijke huisvesting
- Ontwikkeling nieuwbouwwijk
- Combinaties en fusies
- Draagvlak achterban
- Courantheid bestaande locaties

Omdat het in de praktijk niet mogelijk (en nodig) is om deze projecten gelijktijdig in ontwikkeling te brengen, is fasering in deze projecten noodzakelijk.

8
Routeplan

Fasering in de tijd

Indeling in vier fasen

In dit hoofdstuk worden de projecten uit de vier fasen uit het vorige hoofdstuk in de tijd weggezet, zodat organisatorische en financiële spreiding mogelijk wordt. De fasen zijn hierbij geen 'harde' grenzen: Het is goed mogelijk dat een project in de uitvoering uitloopt in de fase erna of dat de voorbereiding al in de fase ervoor start. In dit plan worden vier fasen onderscheiden:

- Fase 1: 2023-2026
- Fase 2: 2027-2030
- Fase 3: 2031-2034
- Fase 4: 2035-2038

In de praktijk kunnen projecten uit dit Koersplan in de voorbereiding en uitvoering meer of juist minder tijd innemen dan is aangenomen in de fasering. Mocht het voorkomen dat een project om wat voor reden ook vertraging oploopt of juist sneller uitgevoerd kan worden, dan bespreken gemeente en de schoolbesturen of het haalbaar en gewenst is om te schuiven in de fasering.

Nadere fasering fasen 3 en 4

In fase 3 en 4 staan diverse projecten benoemd. In de loop van de jaren '20 maken gemeente en schoolbesturen afspraken over de volgorde waarin de betreffende projecten uitgevoerd worden. Zoals benoemd in het vorige hoofdstuk speelt hierbij een aantal aspecten een rol, zoals verschillen in urgentie, draagvlak binnen de achterban, beschikbaarheid van locatie, noodzaak voor tijdelijke huisvesting ter overbrugging, de ontwikkeling van nieuwbouwwijken en de complexiteit van een project.

Inhoud vóór stenen

In het routeplan op de volgende pagina staan de verschillende bestuursopdrachten benoemd. Deze bestuursopdrachten zijn toegelicht in het hoofdstuk Speerpunten. Deze bestuursopdrachten zijn randvoorwaardelijk, wat inhoudt dat ingrepen in de huisvesting vooraf worden gegaan door de uitvoering van de betreffende bestuursopdracht.

Routeplan

Accommodatie	Kern	Actie
Da Costa en Immanuëlschool	Nunspeet	Bestuursopdracht Plusklassen
Prinses Beatrix (Hulshorst), Eben Haëzer (Elspeet), St. Franciscus, De Bron (hfd), Ds. A. van Stuijvenbergschool Da Costa, Immanuëlschool	Hulshorst Elspeet Nunspeet	Verduurzamen en/of binnenklimaat
Junior College	Nunspeet	Uitbreiden
De Morgenster & Petra	Nunspeet	Nieuwbouw
De Ontdekking	Nunspeet	Renoveren
(V)SO & SBO	Nunspeet	Renoveren of (ver)nieuwbouw
De Bron dislocatie	Nunspeet	Nieuwbouw
Ds. C. de Ridderschool	Nunspeet	(Ver)nieuwbouw
Aventurijn	Nunspeet	Renoveren
Prinses Beatrix, Eben Haëzer, St. Franciscus. Immanuël & Da Costa, Ds. A.van Stuijvenbergschool	Hulshorst Elspeet Nunspeet	Renoveren of (ver)nieuwbouw

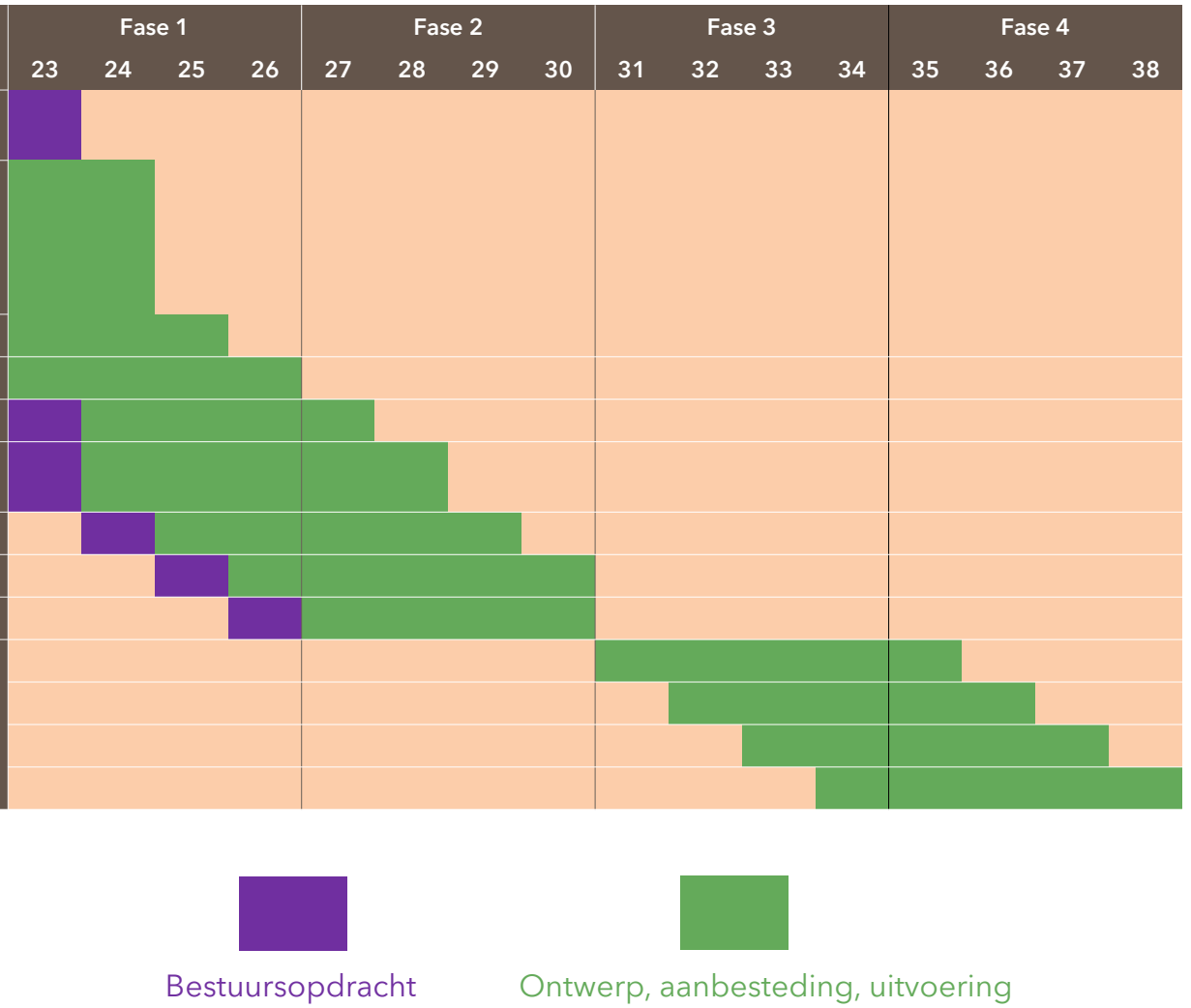

9
Financieel

Financieel overzicht onderwijs

School	Kern	Actie	Grondslag leerlingen	Omvang	Stichtingskosten	Bijdrage rijksoverheid (*)	Bijdrage gemeente	Bijdrage schoolbestuur	Fase
Prinses Beatrix Hulshorst	Hulshorst Elspeet Nunspeet	Verduurzamen en/of verbeteren binnenklimaat	NVT	NVT	€ 251.777	€ 75.533	€ 88.122	€ 88.122	1
Eben Haëzer Elspeet			NVT	NVT	€ 218.916	€ 65.675	€ 76.620	€ 76.620	
St. Franciscus			NVT	NVT	€ 587.687	€ 176.306	€ 205.690	€ 205.690	
De Bron hoofdlocatie			NVT	NVT	€ 287.407	€ 86.222	€ 100.593	€ 100.593	
Ds. A. van Stuijvenbergschool			NVT	NVT	€ 433.772	€ 130.132	€ 151.820	€ 151.820	
Da Costa			NVT	NVT	€ 361.052	€ 108.316	€ 126.368	€ 126.368	
Immanuëlschool			NVT	NVT	€ 332.386	€ 99.716	€ 116.335	€ 116.335	
Junior College	Nunspeet	Uitbreiden	NVT	800 m²	€ 3.052.523	NVT	€ 2.804.523	€ 248.300	
De Morgenster & Petra	Nunspeet	Nieuwbouw	485	2.680 m²	€ 8.849.937	NVT	€ 8.019.137	€ 830.800	
De Ontdekking	Nunspeet	Renoveren	70	592 m²	€ 1.585.915	MOGELIJK	€ 1.449.755	€ 136.160	2
(V)SO & SBO	Nunspeet	Renoveren, vernieuwbouw of nieuwbouw	200	2.200 m²	€ 9.270.119	NVT	€ 8.581.919	€ 688.200	
De Bron dislocatie	Nunspeet	Nieuwbouw	383	2.166 m²	€ 7.000.573	NVT	€ 6.329.113	€ 671.460	
Ds. C. de Ridderschool	Nunspeet	(Ver)nieuwbouw	272	1.608 m²	€ 5.299.381	NVT	€ 4.800.901	€ 498.480	
Aventurijn	Nunspeet	Renoveren	60	542 m²	€ 1.487.830	MOGELIJK	€ 1.363.170	€ 124.660	
Beatrix	Hulshorst Elspeet Nunspeet	Renoveren, vernieuwbouw of nieuwbouw	116	823	€ 2.906.126	NVT	€ 2.650.996	€ 255.130	3 & 4
Eben Haëzer			225	1.372 m²	€ 4.579.880	NVT	€ 4.154.569	€ 425.320	
Immanuëlschool & Da Costaschool			420	2.353 m²	€ 7.853.001	NVT	€ 7.123.571	€ 316.200	
St. Franciscus			203	1.261 m²	€ 4.241.471	NVT	€ 3.850.561	€ 390.910	
Ds. A. Van Stuijvenbergschool			229	1.392 m²	€ 4.640.855	NVT	€ 4.209.335	€ 431.520	
Totaal					€ 63.240.608	€ 741.899	€ 56.203.098	€ 5.882.688	

(*) Uitgaande van huidige subsidiemogelijkheden vanuit het Rijk voor verbetering van het binnenklimaat en verduurzaming van schoolgebouwen

Toelichting bij grondslag leerlingen

In het financiële overzicht op de vorige pagina is voor de omvang van de schoolgebouwen het aantal leerlingen als grondslag genomen. Op basis van daarvan is de normatieve ruimtebehoefte berekend. Voor het aantal leerlingen is in dit Koersplan uitgegaan van het gemiddelde aantal leerlingen de komende 15 jaar volgens de meest recente leerling prognoses. Omdat Aventurijn pas in schooljaar 2021-2022 is gestart en hiervoor nog geen adequate prognoses beschikbaar zijn, is hier uitgegaan van een aanname ten aanzien van het aantal leerlingen.
Het leerlingaantal voor het (V)SO en SBO is gebaseerd op de huidige inschatting van het aantal leerlingen voor dit type onderwijs in Nunspeet. Indien dit vanuit de bestuursopdracht 'Inclusief Onderwijs' wijzigt, zullen de (financiële) consequenties hiervan voor het Koersplan in beeld worden gebracht.

Zoals ook op pagina 10 is opgenomen, worden de uitvoerende onderdelen uit dit Koersplan plan, zoals effecten vanuit leerlingontwikkelingen, jaarlijks geactualiseerd.

Financieel overzicht kinderopvang

School	Kern	Actie	Omvang	Stichtingskosten	Fase
Kinderopvang De Morgenster & Petraschool	Nunspeet	Nieuwbouw	678	€ 2.238.902	1
Kinderopvang De Ontdekking	Nunspeet	Renovatie	148	€ 396.479	2
Kinderopvang Expertisecentrum	Nunspeet	Nieuwbouw	555	€ 2.317.530	
Kinderopvang Aventurijn	Nunspeet	Renovatie	136	€ 371.957	
Kinderopvang De Bron	Nunspeet	Nieuwbouw	542	€ 1.750.143	
Kinderopvang Ds. C. de Ridderschool	Nunspeet	Nieuwbouw	402	€ 1.324.845	
Kinderopvang Immanuël & Da Costa	Nunspeet	Vernieuwing	588	€ 1.963.250	3/4
Kinderopvang Ds. A. van Stuijvenbergschool	Nunspeet	Vernieuwing	348	€ 1.160.214	
Kinderopvang St. Franciscus	Nunspeet	Vernieuwing	315	€ 1.060.368	
Kinderopvang Prinses Beatrixschool	Hulshorst	Vernieuwing	206	€ 726.532	
Kinderopvang Eben Haëzer	Elspeet	Vernieuwing	343	€ 1.144.970	
Totaal			4.261	€ 14.445.190	

Toelichting

Het betreft hier in alle gevallen voorfinanciering door de gemeente, waarbij de investeringen via langlopende (minimaal) kostendekkende huren vanuit de kinderopvanginstellingen gedekt moeten worden. In die zin is sprake van kostendekking.

Gezamenlijke inspanning

Ontoereikende vergoedingen

Schoolbesturen ontvangen gelden van de rijksoverheid voor dekking van hun huisvestingskosten. De gemeente ontvangt (ongelabelde) middelen in het gemeentefonds voor onderwijshuisvesting.

De ingreep van enkele jaren geleden van de rijksoverheid waarbij een uitname uit het gemeentefonds is gedaan van 256 miljoen euro, heeft veel gemeenten in de problemen gebracht wat betreft de financiering van de huisvestingsopgave.

Het is aan beide partijen om deze financiële tekorten via koepelorganisaties als VNG, PO-raad en VO-raad onder de aandacht te houden bij de rijksoverheid.

Divers beeld in de praktijk

Formeel is dus sprake van strikt gescheiden verantwoordelijkheden en geldstromen tussen gemeente en schoolbesturen. Wanneer beide partijen 'in hun eigen kokers' blijven zitten, dan komen deze geldstromen van respectievelijk investering en exploitatie niet bij elkaar.

Daarom pleit onafhankelijk kenniscentrum 'Ruimte-OK' ervoor om als gemeente en schoolbesturen samen de schouders onder de toekomstige opgave voor vernieuwing van de onderwijshuisvesting te zetten. De wetgever onderkent deze noodzaak van het bundelen van geldstromen ook, door via een aankomend wetsvoorstel het investeringsverbod van schoolbesturen op onderdelen te nuanceren. In dit wetsvoorstel wordt ook renovatie als voorziening in de onderwijshuisvesting opgenomen. Renovatie wordt hiermee een volwaardig alternatief voor nieuwbouw, om de levensduur van schoolgebouwen met tenminste 25 jaar te verlegen. (De bekostiging van) renovatie wordt primair de verantwoordelijkheid van gemeenten.

Bijdrage schoolbesturen

Accountantsverklaring vooraf

Een investeringsbijdrage van de schoolbesturen bij verduurzamen/binnenklimaat, renovatie en (ver)nieuwbouw van de huisvesting gaat bij voorkeur gepaard met voorafgaande goedkeuring van de eigen accountant, om daadwerkelijk de betreffende investering te mogen doen. Hiermee wordt voorkomen dat schoolbesturen in een later stadium problemen met de accountant krijgen over investeringen 'in stenen'.

Opbouw bijdrage schoolbesturen

In dit plan gaan we uit van twee soorten bijdragen vanuit een schoolbestuur in de projecten voor huisvesting, gebaseerd op het advies van Ruimte-OK:

1. Bijdrage voor energiereductie
2. Bijdrage voor uitgesteld onderhoud

1. *Bijdrage voor energiereductie*
   Verduurzamen, renoveren en (ver)nieuwbouwen leiden tot een reductie van het energieverbruik en een verhoging van de opwekking, wat een gunstig effect heeft op de exploitatie van schoolbesturen.

2. *Bijdrage voor uitgesteld onderhoud*
   Als een schoolbestuur zicht heeft op nieuwbouw of renovatie, dan wordt voor het bestaande gebouw in de regel gekozen voor een 'restrictief onderhoudsbeleid'. In dit plan gaan we ervan uit dat het schoolbestuur daarom vier jaar (€ 80 per m² BVO) tot acht jaar (€ 160 per m² BVO) aan groot onderhoudsvergoedingen inzetten bij respectievelijk renovatie en (ver)nieuwbouw.

Grondslag verduurzamen en/of binnenklimaat

- In de verduurzamingsrapporten is ook aanpak van het binnenklimaat meegenomen
- Totaal aan maatregelen en kosten op basis van verduurzamingsrapporten (prijspeil 2023)*
- Verdeling 30% SUVIS | 35% schoolbestuur | 35% gemeente
- Indien geen SUVIS wordt toegekend: 50% schoolbestuur | 50% gemeente
- Afschrijven in 15 jaar

Voorbeeld berekening | Verduurzamen en/of binnenklimaat Prinses Beatrix Hulshorst

Bijdrage rijk via SUVIS (30%)	€ 72.000
Bijdrage gemeente (35%)	€ 83.000
Bijdrage schoolbestuur (35%)	€ 83.000
Totaal kosten Verduurzaming en/of binnenklimaat	**€ 239.00**

* Alle verduurzamingsrapporten van de externe deskundige (zowel die uit 2022 als die uit 2023) gaan uit van het prijs- en offerteniveau 2021. Vervolgens heeft de externe deskundige hierover een opslag / correctie van 10% gerekend voor inflatie en onzekere marktprijzen om hiermee tot prijspeil 2022 te komen. Om dit om te zetten naar een meer realistisch prijsniveau 2023, is in dit Koersplan een opslag van 5,5% (index 2023 voor bouwkosten VNG-normbedragen) gerekend op de bedragen uit de verduurzamingsrapporten.

Grondslag renoveren

- Omvang op basis gemiddelde aantallen leerlingen komende 15 jaren
- Rekening is gehouden met 40 m² BVO voor zorgfuncties (optioneel)
- Bedrag renovatie gebaseerd op 25/40ste deel van nieuwbouwvergoeding
- Gebaseerd op ambitieniveau BENG en Frisse Scholen Klasse B
- Onderhoudsbijdrage voor schoolbesturen
- Kosten van BENG naar ENG voor rekening schoolbestuur (optioneel, mede afhankelijk van businessplan)
- Afschrijven in 25 jaar

Voorbeeld berekening | Renoveren De Ontdekking

- 70 leerlingen + zorgruimte 40 m² BVO | volume 592 m² BVO (totale gebouw is 856 m² BVO)
- Bijdrage gemeente (niveau BENG en Frisse Scholen klasse B) € 1.450.000
- Onderhoudsbijdrage schoolbestuur (4 jaar | € 80 / m² BVO) € 47.000
- Verduurzamingsbijdrage schoolbestuur BENG→ ENG (€ 150 / m² BVO) € 89.000
- **Totaal stichtingskosten (niveau ENG)** **€ 1.586.000**

Grondslag (ver)nieuwbouw

- Omvang op basis gemiddelde aantallen leerlingen komende 15 jaren
- Rekening is gehouden met 40 m² voor zorgfuncties (optioneel)
- Normvergoeding + 20% vanwege huidige marktomstandigheden
- Vernieuwbouwkosten op 90% van nieuwbouwkosten
- Gebaseerd op ambitieniveau BENG en Frisse Scholen Klasse B
- Onderhoudsbijdrage voor schoolbesturen
- Kosten van BENG naar ENG voor rekening schoolbestuur (optioneel, mede afhankelijk van businessplan)
- Nieuwbouw en vernieuwbouw afschrijven in 40 jaar

Voorbeeld berekening | Nieuwbouw Petraschool & De Morgenster

- 485 leerlingen | 2.680 m² BVO omvang school (exclusief kinderopvang, inclusief zorgruimte)
- Onderhoudsbijdrage schoolbestuur (8 jaar | € 160 / m² BVO) € 429.000
- Verduurzamingsbijdrage schoolbestuur BENG → ENG (€ 150 / m² BVO) € 402.000
- Bijdrage gemeente (niveau BENG en Frisse Scholen klasse B) € 8.019.000
- **Totaal stichtingskosten (niveau ENG)** **€ 8.850.000**

Grondslag kinderopvang

- Voor kinderopvang hebben we rekening gehouden met een indicatief ruimtebeslag van 25% van de normatieve ruimtebehoefte van een school. De feitelijke omvang wordt per project bepaald in samenspraak met de kinderopvang.
- De investeringskosten zijn gelijk aan die van de onderwijsmeters (ENG-niveau).
- Deze investering wordt via langlopende en kostendekkende huurtarieven betaald door de kinderopvanginstellingen zelf.

Voorbeeld berekening | Kinderopvang Petraschool & De Morgenster

Omvang nieuwbouw Petraschool & De Morgenster	2.680 m² BVO
Omvang kinderopvang (25% van onderwijsmeters)	670 m² BVO
Investering kinderopvang (niveau ENG)	**€ 2.239.000**

Kapitaallastenoverzicht
Gemeentelijk deel investeringen

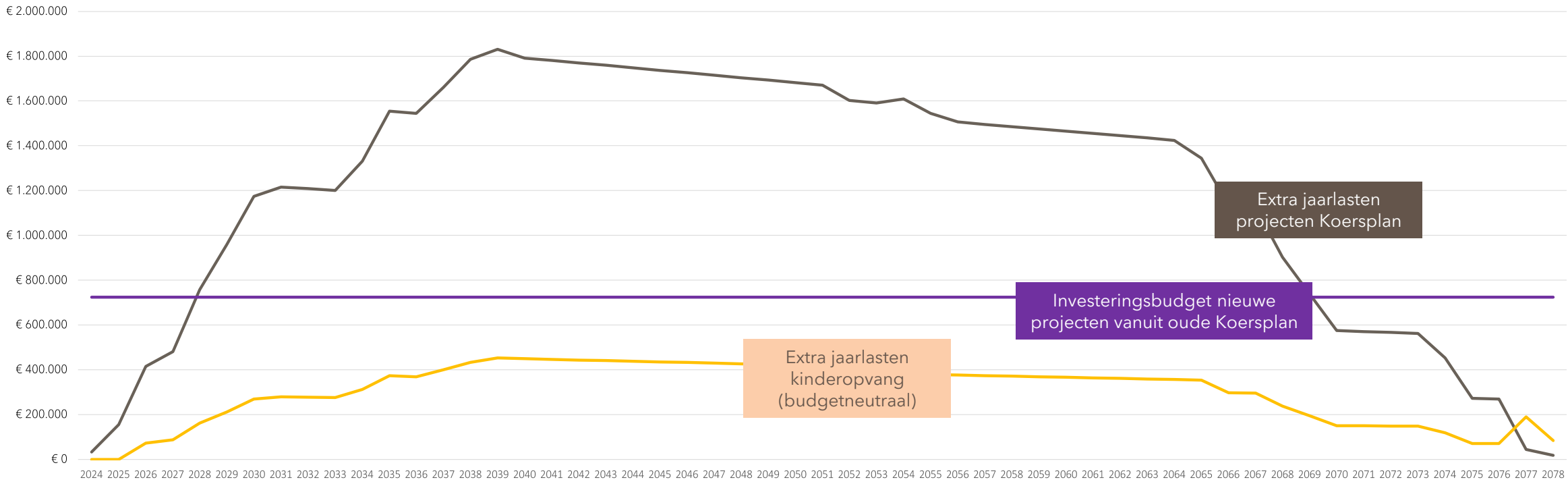

Disclaimer kosten

De bedragen in dit Koersplan betreffen uitsluitend de stichtingskosten voor advies, bouwbegeleiding en bouw. Op deze kosten is de schoolbestuurlijke bijdrage gebaseerd. Mogelijk extra kosten kunnen voortkomen uit vier aspecten:

A. Bijkomende projectkosten
B. Inrichtingskosten
C. Onvoorziene omstandigheden
D. Maatschappelijke verbreding

A. Bijkomende projectkosten

Naast de stichtingskosten voor het gebouw zijn bijkomende kosten mogelijk, zoals kosten voor het afboeken van boekwaardes, verkeersinfrastructuur, asbestsanering, archeologische vondsten, bodemverontreiniging, sloop van gebouwen, paalfundering, bijzondere architectuur, circulair bouwen, biodiversiteit, verwerving van grond en kosten voor tijdelijke huisvesting. Deze mogelijk bijkomende kosten worden via een op te stellen projectplan inzichtelijk gemaakt. Op grond van ervaringsgetallen liggen deze bijkomende kosten gemiddeld gezien tussen de 10 en 20% van de stichtingskosten. Normaliter komen deze kosten voor rekening van de gemeente.

B. Inrichtingskosten

In dit Koersplan is geen rekening gehouden met een vergoeding van de eerste inrichting, meubilair en onderwijsleerpakket. Scholen kunnen hiervoor alleen een vergoeding in de eerste aanschaf van de gemeente krijgen wanneer voor een groep leerlingen niet eerder een vergoeding is ontvangen.

C. Onvoorziene omstandigheden

Omstandigheden die nu nog niet voorzien kunnen worden zijn bijvoorbeeld de aanbestedingsresultaten (marktsituatie), het leerlingenverloop, wijzigingen in normbedragen en veranderende wetgeving op het gebied van onderwijshuisvesting. Wanneer deze omstandigheden zich voordoen, worden de kosten op dat moment geactualiseerd.

D. Maatschappelijke verbreding

Per individueel project wordt inzichtelijk gemaakt welke extra maatschappelijke en commerciële functies toegevoegd worden, om hoeveel ruimte het gaat, wat de kosten zijn en wie de dekking verzorgd. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om investeringen in de huisvesting van kinderopvang, jeugdzorg en ontmoeting.

HEMM

verleidt

tot

slimme

vastgoed

keuzes